

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, augusztus 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Harcot hirdet az ellenzék.
- Aradi iskolák és a királygyakorlatok.
- A mozgósított hetedik hadtest.
- Felszámol a nagyváradi Közgazdasági Bank.
- Nem válhatnak Magyarországon az olasz mágnások
- Az Acsev. Arad város legnagyobb adózója.
- Miért járt a nagy költő Aradon.
- Samassa biboros temetése előtt.
- Vad—Virág miniszteri engedéllyel.
- Hogyan él Ryhliczky Zoltán családja.
- Pálmay Ilka végleg visszavonul.
- Ahol nem rabol pénzt a betörő.
- A bajai főispán foglya.
- Tarkaságok.

Leleplezett titok.

Arad, augusztus 23.

Az ellenzék vezéreinek étvágya, noha valamennyien azt panaszoják, hogy lelki depresszióban szenvednek Magyarország alkotmányának veszedelme miatt, egyáltalában nem mérhető normális mértékekkel. A lelki szenvedők nemcsak rosszmájú, de rossz gyomru emberek szoktak lenni és íme ma ismét éhségről panaszkodik Justh Gyula és a stréberség vádjára haragra lobbanó Mezössy Béla. Mindketten a miniszterelnök fejét szeretnék leharapni, mint ma elhangzott nyilatkozatuk vezérmotívuma: „a miniszterelnök távozása nélkül kibontakozás lehetetlen” bizonyítja.

Azt mondják mindketten, hogy az ellenzék valamennyi vezető emberének ez a véleménye; különbség az egyesült ellenzék kebelében legfeljebb arra nézve lehet, vajon mi legyen a kibontakozáshoz vezető tárgyi feltételnek szűkebb vagy tágabb korlátja. Ez a vallomás megérdemli, hogy az ember szembe nézzen vele.

Az egyesült ellenzék ős hazafiai még egyáltalában nem foglalkoztak azzal, hogy vajjon mi válnék az országnak hasznára, de arra nézve megható egyetértésben élnek eme vezérférfiak, hogy mi válik az ő javukra. Már pedig józan ésszel csak azt kell hinni, hogy a kibontakozási törekvések tárgyi feltételei mégis csak azokat az eszközöket és célokat jelentik, amelyek az ország további sorsára döntőek és elhatározóak. Magyarország életére, a magyar alkotmány sorsára, a magyar parlamentarizmus jövőjére nézve talán mégis csak ez lenne a mérvadó és minden másra csak másodsorban kerülhet a sor. És most azt halljuk, hogy az egyesült ellenzék ezekkel a főkérdésekkel még egyáltalában nem is foglalkozott, ezek felett még nem is gondolkodott és ebben a pillanatban nem is tudja a koalíció „diszparált elemei” — mint ahogy őket Kossuth Ferenc legutóbb elnevezte, — vajjon ezekben a döntő kérdésekben egységes álláspont tudnak-e elfoglalni. Gondolataik else, e, illetve vágyaik netovábbja csak az, hogy a miniszterelnök szedje össze a sátorfáját és tünjék el a fórumról.

Ez a szubjektív kibontakozási feltétel az egyesült ellenzéknek úgy látszik közös vagyona és abban bizakodik, hogy az örökség felosztásánál nem ő huzná a rövidebbet. Ha nem hullana is arany a bőségszaruból, üres marokkal mégsem kellene távoznok. Azonban a miniszterelnök távozásával még meg sem elégsznek, hanem megszabják a külső és belső formáját már a jövő emberének is, aki olyan legyen, hogy az „ellenzék ígéreteinek komolyságában és szándékainak tisztaságában feltétlenül meg-

bizhassék.” Ez tehát a koalíciós block eddig rejtegetett titka. Nemcsak a miniszterelnök megbuktatása a céljuk, hanem már most magukhoz akarják ragadni a *jus placeti* hatalmát és diktálni óhajtanak a többség eljövendő vezérének.

Hihető, hogy az ellenzéki pártok bármilyen nehezen is akarják megismerni a maguk kicsi erejét és feladatuk természet-szabta korlátait mégis csak belátásra jutnak és egyszer és mindenkorra lemondanak ezekről az ábrándjaikról. Meg kell barátkozniok azzal a ténnyel, hogy az obstrukció csak a multban tudott miniszterelnököket elsöpörni, csak a multban volt képes a koronára és a többségre olyan férfiakat oktrojálni, akik a kisebbség bizalmát birták és az ő izlésének feleltek meg. A multban igen és mindaz ideig, amíg az obstrukciót le nem törték és míg el tudták hitetni az országgal azt a politikai örületet, hogy az obstrukció szent és sérthetetlen. Ezek az idők elmúltak, ebből a mámorból a nemzet egyszer és mindenkorra kijózanodott. Junius negyedike óta ez a politika annyira szétesett, annyira összezsugorodott, mint például az aranybullának az ellentállásról szóló pontja.

Nem lehet a nemzet életében visszaesés, nem térhet vissza abba az ősi állapotba, amikor ezt a zsarolási módszert eredménnyel lehetett alkalmazni. Ha valaki elismerné a kisebbségnek azt a jogát, hogy a korona és többség bizalmával bíró miniszterelnököt ő söpörheti el az utból és az utód megválasztására befolyást gyakorolhat, akkor le kellene raknia a fegyvert a leterített ellenfél előtt és el kellene magát határozni arra is, hogy az obstrukció

Máriusz vitéze.

Irta: Falk Rikárd.

A vásáros-téren, a Német-utca végén terpeszkedett a vászonfalakról összerótt sátor, Máriusz bábszínháza. Póznákra erősített hirdető-tábláiról lefakult a riktószínű írás, amely tudtul adta: micsoda gyönyörűségek várnak a vászonbódé körül ácsorgókra, ha beljebb kerülnek a vízhatlannak mondott vászonfalak mögé.

Tizenkét esztendő voltam akkor. Izgatott minden, ami új, ami szín és fény és attól kezdve, hogy legelőször láttam az „Alexandria bombáztatása”-nak nevezett színjátékot, a fürge bábok művészete nem hagyta pihenni gyermeki fantáziámat. Ott laktunk a közelben és hűséges nézője voltam minden egyes előadásnak. Ha nem bocsátottak át, megszótktem és a nevelő ur nem tudott kitalálni olyan büntetési feladatot, amely visszariasztott volna attól, hogy kipirult orcám mosolyával ne üdvözöljem az életnagyságu bábuknak bámulatosan tökéletes játékát.

Később, amikor megtudtam, hogy a bábokat Máriusz mester készíti papirosból, viaszból, kócból és vassodronyokból, nagyon elszomorodtam. Ez a tudat széttepte rózsás illuzióimat s talán sirtam is, mert én szinte élőknek tartottam őket. Ruhájuk finom posztó, selyem, vagy bársony volt. Ugy jártak-keltek, mint én, vagy Tibor öcsém. Ma

sem tudom bizonyosan: beszélőgép volt-e bennök, vagy a szinfalak mögé bujtatott szolgálk szavaltak-e helyettük. De mozdulatuk, hangjuk csupa megtévesztő élethűség volt. A tapsot kecses hajlongással köszönték meg a sodronyon rángatott gépszínészek.

Nagyszerű darabokat játszottak. De a legjobban tetszett „A francia vitéz.” Minden ízemben magával ragadott a vitéz francia, amint számos akadály leküzdése után megmentette Arabelláját a szerencsének fogságából. Volt idő, amikor együtt éreztem a kitünő hőssel. Osztottam vele a szerencsének ellen izzó gyűlöletében. Versenyre keltem az üvegszemű és lenhaju Arabella iránt érzett szerelmével. Szivdobogással kísértem hőstetteit. Néha elragadott az irigység és szerettem volna kiragadni a kardot a francia vitéz kezéből, hogy különb dolgokat míveljek vele.

Ezzel a kivont karddal sehogy sem tudott megbékülni gyermeki észjárásom. Máriusz úgy szerkesztette a francia vitézt, hogy a kis, hegyes spádé állandóan a lovag jobb kezéhez volt erősítve. Ez kissé akadályozólag hatott képzőtehetségem szárnyalására. Érthetőbb és tetszetősebb lett volna, ha a vitéz alkalom adtán kirántja a pengét az arany zsinóron függő hüvelyből. Mig így, akár kellett, akár nem, folyton a szereplő bábok orra körül piszkálgatott vele.

Egyébként csinos legényke volt. Még most is határozottan emlékszem reá. Göndör, barna haj

hullott a vállára. Széles, betyáros, tollas kalpagja, biborvörös vállköpenye és selyem ujjasa volt. Szarvasbőr nadrágját és szelastorku lakkszimáját nagyon irigyeltem. Fekete üvegszemében pedig csillogott az élet.

Ezt a bábuját féltette Máriusz leginkább. A vászonfal egyik hasadékan gyakran leselkedtem: mi történik a francia vitézzel, egyszer aztán megfigyeltem, hogyan simogatta Máriusz és lepedővel betakarta. Ugy helyezte el mindig előadás után a gépház mögött lévő kamarában.

A környékbeli emberektől hallottam, hogy Máriusznak sok pénze lehet. Pedig nem látszott meg rajta. Sovány, töpörödött, pápaszemes emberke volt. Testéről ráncokban lógott le a bő ruha, amely talán a gazdájánál is idősebb lehetett. Nem akartam elhinni, hogy ez a varázsló boszorkánymesterhez hasonló, svábosan beszélő, öreg bácsi legyen a Ritta édesapja.

Most már beismerem, hogy talán még sem annyira a bábok miatt jártam Máriusz színházába, mint inkább Ritta miatt. A kek szemű szőke, ez az igazi bábu vonzott a vásárostérre. Máriusz féltékenyen őrizte a leányát, remegett érte. A vén nénikéje még előadások ideje alatt is alig bocsátotta el maga mellől a kicsikét, akiről tizenhárom esztendőnek bája mosolygott reám.

En, mint a bábszínház habitúje ismerkedtem meg vele. Többször láttam előadást, mint ő, mert Máriusz féltette a leányát a romantikus darabok

ellen viselt harc legértékesebb gyümölcsét a fán hagyja száradni, míg azt a kerítésen kívül leskelődő vásott gyermekek előle leszedik.

A munkapártban meg van a hajlandóság, hogy előzekényen közeledjék a kisebbséghez, ha ez az alkotmány szerint őt megillető szerepre vállalkozik; de nem fogja nemán tűrni, hogy azért keresse a kibontakozást, hogy ezáltal a már egyszer letepert obstrukciót kerülő utakon talpra állítsa. Az ilyen békénél sokkal kívánatosabb a leghevesebb küzdelem is.

A mozgósított hetedik hadtest.

— Készüldés a királygyakorlatokra. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

A mai nappal megkezdődött a hetedik hadtest egész területén az őszi gyakorlati periódus. Mozdósított állapotban a próbaháborúra készen állnak a temesvári hadtesthez tartozó csapatok. Az ezredgyakorlatok szombaton bevégeződnek és hétfőn már az összes csapatok felvonulnak a királygyakorlatok színhelyére és itt folynak le a dandár, valamint a hadosztály manőverek.

Ma már kiadásra kerültek a speciális katonai térképek, amelyek csupán az őszi nagygyakorlatok színhelyét ölelik fel s amelyeket a katonai földrajzi intézet direkt a nagygyakorlatok céljaira készített. Ezek a térképfelvételek ideális pontossággal tükrözik vissza a nagygyakorlatok színhelyét s nem épen kulturjelentőség nélkül való nyereségei az érdekelt városoknak, vármegyéknek. A nagygyakorlatok egész területe négy darab kisméretű (egy centiméter négyezer lépés), illetve tizenket darab nagyméretű (egy centiméter ezer lépés) térképen van ábrázolva. A térképek tökéletes pontossággal tüntetik fel az összes utakat, kutakat, csatornákat, használhatóságuk megjelölésével, utjelző táblákat, táborozásra különösen alkalmas területeket. A nagygyakorlatok vonalain levő postahivatalok intézkedtek a manőver ideje alatt működő tábori posta zavartalan működése iránt. A gyakorlatozó, mozgó csapatokat tudvalevően tábori posta fogja összekötni az állami posta vonalaival.

A csapatok menetelése és harcserű gyakorlati alatt az utánuk vonuló mozgó élmezési osztályok főzni, kenyeret sütni, háboru-

zás idején marhákat vágnak, nagyobb helységeken a központi élmezéshez szükséges cikkeket rekvirálják. Így a csapatok élmezése rendszeres és egyöntetű lesz, megközelítően folytatása a garnizonbeli laktanya-élmezésnek. Ez egyrészt nagy előny a minduntalan változó rekvirálással szemben, ami az egyik helységben ilyen, a másikban olyantéle élmelet nyújtott aszerint, hogy milyen vidéken, milyen nemzetiségű helyen rekviráltak az átvonuló csapatok részére, másrészt előnyös ez a kincstárnak igen drága élmezési mód a helységekre nézve is.

Különben az idej „modern” manőver egyik jelszava a helységek, területek kiméltése is. Fegyelmzett katonák s nem fosztogató szegénylegények vonulnak át a földeken, szőlőkön, helységeken; viszont a polgári és katonai hatóság minden lehető eszközzel igyekszik majd megtörni a manőver uzsorát, az élmezésárúsoknak kufárkodó, éhes, szomjas, törődött katonák kényserhelyzetét kihasználó kartelljét. Szóval mindenképen a modernizmus és a beleértett humanizmus jegyében indul az idej manőver, a technika és humanizmus harcjátéka. Aeroplánok, ballonok, autók, motociklik, kerékpáros csapatok jelentős szerephez jutnak, a telefon-osztagok át-hidalják a távolságokat s ezáltal megnövelik a csapatok hatóképességét, döntő szerepet játszanak az éjszakai gyakorlatok s a filantropiai vörös kereszt zászlaja alatt a XX. századhoz méltó földadat vár az egészségügyi csapatokra, katonai mentőállomásokra.

Az idej nagygyakorlatoknak egyik szembeötlő ujtása: a rövidség. A nagygyakorlatok, beleértve a csapattestek fölvonulását is, nem tartanak egészen három hétig; az egyes csapatokat mindössze 18—20 napon át foglalkoztatja a manőver. A nagygyakorlatoknak ez a pénzügyi takarékja milliók megtakarítását jelenti anélkül, hogy a praktikus, stratégiai eredményeket kevesbitené. Elvégre három hét ép úgy elegendő a csapatok képzettségének, munkabírásának, a hadvezetőség, csapatparancsnokok rendelkező képességének elbírálására, mint a régebbi hat hét, nyolc hét. A hadvezetőség egész sereg stratégiai ujtás bevezetését várja az idej nagygyakorlatok eredményétől. S most, amikor az európai nagyhatalmak országai-ban mindenütt hasonlóan nagystíű, jelentőségteles manőverek folynak, a hadseregpolitika látószögéből nézve sem lehet érdek nélkül való az idej királygyakorlatok eredménye.

moráljának a befolyásától s így sokszor megesezt, hogy én számoltam be neki a bábszínpad legfrissebb eseményeivel. Szoros barátságot kötöttem az álmatag természetű leánnyal és elhatároztam, mi-helyt elvégzem a harmadik gimnáziumot, elveszem Rittát feleségül.

Mert szerettem Rittát s ő tudta ezt. Azért zsarnokoskodott fölöttem, de boldog voltam, hogy nagy kegyesen elfogadta tőlem a cukrokat és a süteményeket, amelyeket megtakarított zsebpénzemből vásároltam, amióta Gusztó barátom megtanított arra, hogyan lehet kivenni egy kés pengéjével a cserépdiszóból a beledobott takarékkrajcárokat.

Nagyon szerettem Rittát, nem emlékezem rá biztosan, milyen volt ez az érzés. Nem volt honmaradásom. Bizsergett a mellem körül, mindig Ritta járt az eszemben és minduntalan hozzá akartam futni. Sokszor álmodtam róla. S amikor ezekről a tünetekről őszintén beszámoltam neki, összeszorította kis, fehér fogait, rámnevetett s megengedte, hogy megsimogassam a karját. Az ellen sem volt kifogása, ha megcsókoltam a kezét, úgy, amint ezt a nagyoktól láthatta. Alázattal türtem a nálam egy évvel idősebb leánya szépségeit. Sohassem ellenkeztem vele, aki boldog volt, ha fölényét éreztette.

Butácska beszélgetésünk jobbadán a bábok szereplése körül forgott. Nem hitte el, hogy nem élőlények. Pedig én hivatkoztam a nevelő ur mérvadó véleményére. Ő közelről látta, egyszer

titokban megtapintotta a bábok, tehát jobban tudja, mint én.

Egy izben előadás előtt én is érintkezésbe bocsátkozhattam a bábukkal. Beszöktem a színpadra. A bábok a színlaknál vártak jelenésükre. Oda osontam és remegve az izgalomtól, megsimogattam a török basát és a tündérkirálynőt. Reszkettem az örömtől és igazat adtam Rittának. Az ilyen pazar öltözékű urak és hölgyek csakis élők lehetnek. S ezzel a nevelő ur örökre eljászotta előttem tekintélyét.

Ritta leplezetlenül megmondta, hogy az ő kedvence a francia vitéz. E kijelentés óta leverten sétáltam körül a bábszínházat és nem kerestem olyan hévvel a kis leány társaságát, mint azelőtt. Rosszul esett gyermeki szívemnek, hogy többet gondol a merev arcú franciára, mint reám. Utálni kezdtem a göndör haju fickót s ha rám vigyorgott a színpadról, gyűlölet fogott el. Szerencse, hogy Ritta mellettem volt, különben felugrottam volna a színpadra és agyonvágтам volna a szemtelent. De Ritta akkor mellettem ült. Ránéztem és ökölbe szorult kezem mereven kinyújtódott. Lélekzetem elakadt. A leány reszketve leste a francia vitéz mozdulatait. Ráméredt szeméből résztvevő könyek gördültek alá. Gyerekes sóhajtsával a vitézt kívánta. Piruló arcoeskáját szinte csókra kínálta és valahányszor vetélytársnője, a lenhaju Arabella megjelent, szöke szemöldökei haragosan huzódtak össze s az ajkába harapott.

Samassa biboros temetése előtt.

— A gyászbaborult érseki város. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Eger, augusztus 23.

Szent István napja óta, amikor Samassa kardinális meghalt, Egerben és az egri érsekségi kegyurasági templomokban folyton zúgnak a harangok. Az elhunyt ravatalához valóságos bucsujárás van. Szemrecsányi érsek naponként százával kapja a kondoleáló táviratokat az ország minden részéből és a külföldről. Eger város kirakataiban gyással bevont tárgyak és gyászdzolgok vannak kiállítva, mindenütt az elhunyt érsek arcképével. A rezidencia előtt, amely belül mindenütt feketével van bevonva, katonai diszörség áll.

A temetésen, amelyre nagy előkészületeket tesznek, igen sok egyházi és politikai méltóság lesz jelen. A királyt Pálffy herceg főudvarnagy képviseli, a kormányt Székely Ferenc igazságügy-miniszter, aki pénteken érkezett Egerbe. Eger város rendkívüli közgyűlést tartott gyásza jeléül. Gyöngyös város küldöttségileg képviselteti magát a temetésen, hasonlóképen Szabolcsmegye, Nyiregyháza, Szepesmegye és Szepesváralja, Borsodmegye, Miskolc, Hevesvármegye és Eger. Küldöttségek képviselik a magyarországi egyházme-gyéket is.

A temetés a biborost megillető nagy pompával megy végbe. Szemrecsányi Lajos érsek és az ideérkező püspökök és kanonokok pontifikálni fognak teljes díszű egyházi ornátusban. A koporsót az érseki rezidencia udvarán szentelik be. Innen kórmenetben, égő gyertyák és fáklyák között, gyászfátyollal bevont villamoslámpákkal világított utvonalon mennek a főszékesegyházba, katonai díszzászlóaljtot kísérve. A katonaság olyan funkciót végez a temetésen, mint egy herceg temetésén, miután a biborosok hercegi rangban állanak. A koporsó után kispapok fogják vinni a biborosi kalapot, gyűrűt, süveget és főpásztori ezüstbotot.

A templomban nagy gyászmise lesz, mely után elhelyezik az érckoporsót a főoltár alatt levő kriptába. A koporsón négy oldalt a biborosi címer ékeskedik Samassa nevével és teljes címerével.

Most, évek múltán, az emlékezések összegezése közben megérttem, hogy Ritta szerelmes volt a francia vitézbe. Talán épen azért vágyódott utána olyan nagyon, mert Máriusz szigorú parancsa miatt sohasem láthatta egészen közelről. Mi gyújtotta fel és miképen az ártatlan leánylélek rőzséjét, azt nem tudtam meg soha. Pedig kerestem azt a fordulópontot, amelyen áthaladva a gyermekleány nővé lesz.

Rittát csak az az előadás érdekelte, amiben a francia vitéz részt vett. A darab végeztével kiment a nézőtérrel és busan sétálgatott a sátor mögött, amíg apja, a vén Máriusz, el nem kergette. Egyre jobban sápadó arcán szenvedés ült, bágyadt tekintetével a francia vitézt kereste. Velem már alig törődött, kérdéseimre nem is felelt. Sétája közben sóvárogva suttogta a francia vitéz nevét. Már egészen besötétedett s egyre a francia vitézt kereste. Nem akadt reá.

Utána lépkedtem. Büszke voltam reá, hogy én ismerem a vitéz rejtekét. Hiszen gyakran jártam a gépház mögött lévő kamránál, ahol zsákokból összevarrott lepedőben aludta álmát.

— Mondom, hogy tudom, hol van — ismételttem diadalérzettel.

Ritta hihetetlenül rázta a fejét és szomoruan rebegette:

— Nem tudod, nem tudod.

Meleg futott át rajtam és dacosan erősítgettem:

— Bizony Isten, tudom. No, fogadjunk.

Aradi iskolák és a királygyakorlatok.

— Mikor lesznek a beiratások. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Két héttel később kezdődik a tanítás ez idén az aradi iskolákban. mert szeptember első felében — amint megirtuk — hadgyakorlatozó katonaságot szállásolnak el a tantermekben, vagy legalább is erre a célra tartják készen az iskolákat. A fiatalság nem nagyon bánkodik a két heti pótvakáció miatt, csak az érdekelt szülőknek okoz gondot az a bizonytalanság, amelyben a pótvizsgák, beiratások, tanítás kezdete tekintetében vannak.

Az iskolák igazgatóságai más esztendőknél augusztus végén már közé szokták tenni az új tanítási év kezdetére vonatkozó tudnivalókat, de ez idén éppen a hadgyakorlattal és beszállásolással járó bonyodalom felelőre forgatta a megszokott rendet. A közoktatási miniszter rendeletben intézkedett ugyan arról, hogy a tanítást ne kezdjék meg szeptember 15-ike előtt, azonban a beiratások és az ezt megelőző javítóvizsgák rendjéről a miniszter nem intézkedett és így ennek a meghatározása az iskolai igazgatók feladata.

A középiskolák közül a városi felsőkereskedelmi iskolában és az állami főreáliskolában augusztus két utolsó napján lesznek a magán- és javítóvizsgák, a beiratást pedig szeptember 1., 2. és 3. napján tartják meg. Ettől eltérően állapította meg a beiratások rendjét *Burián* János főgimnáziumi igazgató.

Burián igazgató, aki a liceum-épületének gondnoka is, meggyőződést szerzett arról, hogy a liceum épületét csakugyan fel is fogják használni katonai beszállásolásra. A napokban ugyanis a temesvári hadtestparancsnokságtól kiküldött katonai bizottság tekintette meg a liceum épületét és azt a tervezett beszállásolások céljára megfelelőnek találta. Valószínűleg katonai kórházat rendeznek be a liceumban és a királygyakorlat fáradalmaitól megviselt, kidőlt maródiakat helyezik el a tantermekben. A főgimnázium igazgatója a várható nagyarányú beszállásolásra való tekintettel nem tartotta lehetségesnek, hogy szeptember első napjaiban bonyolítsák le a beiratásokat. Különben a gimnáziumnak legalább háromszáz vidéki tanulója van és azért, hogy a beiratást szeptember elején,

a tanév megnyitást pedig szeptember 15-én tartják, arra lennének kényszerítve a vidéki szülők, hogy két héten belül kétszer utazzanak be Aradra.

Burián igazgató tehát a kultuszminisztériumhoz in ézett előterjesztésében azt javasolta, hogy a javító, pótló és magánvizsgálatok megtartását augusztus 30 és 31. napjára, a beiratásokat szeptember 12, 13 és 14. napjára állapítsa meg a miniszter az aradi királyi főgimnáziumban. A tanítási esztendő ünnepélyes megnyitása szeptember 15-én lesz, a rendes tanítás pedig szeptember 16-án kezdődik meg, éppúgy, mint a többi aradi tanintézetekben.

A városi és állami elemi iskolákban, a polgári fiú és leányiskolákban, amint azt a városi közművelődési ügyosztálya megállapította, a beiratásokat szeptember 1, 2 és 3. napján tartják meg, a tanítás azonban csak szeptember 15-én kezdődik, amikor a tantermeket rendbehozzák. A beszállásolt katonaság ugyanis szeptember 11 és 12. napján vonul ki az iskolákból és a tizenharmadikán vivandó döntő ütközet lefűvése után már nem térnek vissza az aradi szállásokra a katonák, hanem katonai vonatokon állomáshelyükre indulnak.

Harcot hirdet az ellenzék. (Milyen lesz a választói jog reformja?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 23.

A politika eseményei: *Lukács* nagyenyedi beszéde, a többi sikeres munkapárti beszámoló, a miniszterelnök tegnapi audienciája kellemetlenül érintették az ellenzék, amely sehol sem látja megszületni, vagy csak ígérkezni is azt a reményt, hogy megkapja a miniszterelnök és Tisza fejét és az obstrukcióhoz visszatérés jogát.

Ez a reménytelen várakozás egymásután hangozó és fenyegetőző nyilatkozatokra bírja az ellenzék vezetőit. Harcot hirdetnek ezek a nyilatkozatok, de tulajdonképpen egy szemernyi újat nem mondanak, mert csak a jól ismert restitúciót, „nem tárgyalunk” és „ki van zárva a béke” jel-szavakat hangoztatják.

Justh és Mezössy a harcról.

Mezössy Béla volt koalíciós államtitkár, hosszabb cikkben foglalkozik a politikai helyzettel és többek között ezeket írja:

— A politikai helyzet megoldásának két ré-

Ritta összecsapta a kezét. Nevetgélve beszélt, suttogott, mintha eszelős lett volna. Daloló ritmussal fohászokodott hozzá:

— Jajj, be szép vagy, francia vitéz. Régióta kívántalak. Az a csuf Arabella mennyi bajt hoz rád. Ne szeresd. Engem szeress. Az én hajam szebb, mint az övé. Szebb.

Csacsogása szaggatott leheletbe fuladt. Hirtelesen kitérte karjait s mintha meg akarna csókolni, nekiszaladt. Gyöngye, elhaló sikoly hatolt felém. Láttam, hogy erősen öleli magához és nem tudja elbocsátani. Majd a karja, mint a fadarab, levágódott a testéhez. Ritta balra fordult és szájából nehéz vércseppek hulltak alá. Szemei forogtak, aztán megrázkódott s nem mozdult többet.

Hideg futott végig a hátamon. Göröcsösen szakítottam a vásznat a leslyuknál. A kínos csöndben rémület fogott el. Előre hajoltam, vaiami fojtogatta a torkomat és a szemem megtelt forró könnyel.

Ritta halva volt. Beleszaladt a vitéz kardjába s a nyomorult megölte.

Megborzongtam és körülnéztem a környéken. Az est sötétsége iszonyattal nehezedett reám. A padláson do gozó gépészek kopácsolása úgy hatott, mintha a fejemet döngeték volna. Egyszerre valami különös erő kapott meg és eszeveszetten száguldtam hazafelé. Beosontam a gyermekszobába. Ruhástul vettem magam az ágyba. Beletemetkeztem a párnák közé, hogy ne halljak, ne lássak semmit sem. Rémképekkel aludtam el s azóta üldöz az átéltem álom, Ritta és a francia vitéz.

szé van: az egyik a személyi, másik a tárgyi. Hogy a személyi kérdést illetően, kezdve Kossuth Ferentől Apponyin, Károlyin, Justhon, Hollón, Zichyn keresztül le az én csekélységemig az ellenzék minden egyes tagja egyetért abban, hogy *Lukács* Lászlót a kibontakozás művének keresztülviteire alkalmasnak nem tartjuk, hogy szóval ebben a kérdésben az egész ellenzék teljesen és tökéletesen egyformán gondolkozik: az annyira világos és szembeötő tény, hogy ez elől elzárkózni senkinek sem lehet. Az egyetértés megvan e téren az ellenzék egész táborában. Legfeljebb hiányzik az egyetértés az ellenzék és *Lukács* László között.

— Nincs a világnak olyan miniszterelnöki feje, amely egyenlő lenne a nagy érdekekkel, hogy a júniusi szomorú események még egyszer meg ne ismétlődjenek. Bizonyosra veszem, hogy nagy razkotatásokkal járó küzdelmek el lennének kerülhetők, ha *Lukács* Lászlóban meglenne az az államférfiúi belátás, hogy átadja az ország gyepőjét olyan férfinak, akiben mi, az ellenzék, ha nem is bízhatunk, de legalább előlegezzük neki az egyeneség, politikai szavánihetőség erejét.

Tárgyi téren kijelenti *Mezössy*, hogy minden olyan reménység, amely az ellenzék összetartásának megbontására spekulál, hiába való. A választói reform terén — írja végül — lehetnek teifogásaink eltérők, voltak árnyalatok közöttünk is a jogkiterjesztés mértékét illetően, de ma egységesek vagyunk.

Más szavakkal, de ugyanezeket mondta ma egy fővárosi estláp munkatársának *Justh* Gyula is, aki néhány nap ó a botogkedett tornyai kastélyában. A függetlenségi párt vezére így nyilatkozott az ellenzék várható magatartásáról:

— Ha a kormány azt hiszi, hogy az ősszel ránézve kedvezőbb lesz a szituáció, hát akkor keservesen csalódnai fog. Mi, az ellenzék, teljes erővel megyünk harcra és sokkal elkeseredettebben és elszántabban fogunk küzdeni, mint valaha. Annit mondhatok, teljesen *ki van zárva, hogy az ellenzék ezzel a kormánnyal békét kössön*. És *ki van zárva az is, hogy tárgyi eredmény nélkül bárkivel meggyezzünk*. A nyugdíjtörvény, amelynek betervezését *Lukács* tervbe vette, alárendelt jelentőségű dolog most a választójog nagy ügy mellett. Arról pedig szó se lehet, hogy beleme-gyünk a kormány választójogi tervezetének tárgyalásába, mert azt a választójogot, amit ók akarnak, mi nem fogadhatjuk el.

A kormány az obstrukció ellen.

Természetesen nemcsak az ellenzék, — a kormánypárt is hirdeti a késhegyig menő harcot. *Heltai* Ferenc, aki tegnap a miniszterelnök audienciája után hosszasan beszélt *Lukács* Lászlóval, érdekes kijelentést tett a kormány legközelebbi terveiről. E szerint, ha az obstrukció újból föléled az őszi ülészakban, a kormány *nyomban letárgyalatja a mandátumfosztó javaslatot*. *Heltai* úgy ertesült, hogy *Lukács* október végén, vagy november elején terjeszti a Ház elé a választójogról szóló törvényjavaslatot és nyomban tárgyalni is fogja az illetékes bizottság. Hogy a plénum mikor foglalkozik a javaslattal, az az ellenzék magatartásától függ. A kormány azt hiszi, hogy a nyugdíjtörvényt simán átengedi az ellenzék, csak a költségvetésnél fog obstruálni.

A választói reformtervezet

Hantos Elemérnek Hunyaddobrán megtartott beszámoló beszédevel kapcsolatban több fővárosi lap úgy tárgyalta a beszámolóbeszédnek a választójogról szóló részét, mintha annak adatai a kormánynak előterjesztendő választójogi javaslatából valók volnának. Ezzel szemben megállapítják, hogy *Hantos* beszédeben foglalt pontok a miniszterelnöknek még majusban közzétett tervezetéből valók. Abból, amelyet *Kossuthal* közölt annak idején *Lukács* s amelyet azóta régen félretettek. *Hantos* beszámolójában csak arra hivatkozott, hogy a választói reform ezen a tervezeten túlhaladó, ennél radikálisabb lesz.

Kálmán államtitkár Kolozsvárott.

Kolozsvárról jelentik: *Kálmán* Gusztáv államtitkár ma delélt a küldöttségek egész sorát fogadta. A vármegye küldöttséget *Esterházy* Kálmán gróf főispán, a városét *Nagy* Béla polgármester helyettes, a református egyházét *Nagy* Károly teológiai tanár, az unitárius egyházét *Ferenc* József püspök, az izraelita hitközséget *Sebestyén* Dániel elnök, a református kollégiumét

De a leányka nem fogta fel ésszel, hogy honnan tudhatom én, hol őrzik a vitézt, amikor ő bent él a bábszínházban és sejtelve sincs róla. Addig hajtogattam a magam igazát, míg engedett a hiteltlenségéből. Esdekelt: mutassam meg, hol van a vitéz. Cserébe ideigérte a zsebemben található ingóságokat. Büszkén utasítottam vissza a megvesztegetési kísérletet. Kézen fogtam és vezettem a sátor hátsó része felé.

Őszi este volt, nyolc óra után. A bábszínház benzolámpái egyenként kialudtak. A közönség már régebben szótlanult. A tér csöndjében fehérlett a vászonlátór. Veszedelem nélkül megkerülhettük, mert *Mariusz* és emberei a színpad padlásán dolgoztak; javították a megereszkedett sodronyszalagokat. Addig mendegéltünk, míg elértük az én kandikáló nyílásomnak a helyét, ahonnan bepillantottam a tündérmesék világába. Megmagyaráztam neki, merre lehet az a bizonyos kamara. Jó magam még sem mertem beljebb kerülni, féltem a durva gépészekről.

Ritta óvatos léptekkel tovaszökönt mellőlem. Szememet a szakadáshoz illesztve várakoztam. Valahol oldalvást petróleumlámpás égett. Sárgás fénye kísérteties fénybe borította a géphez környékét. Néhány pillanat múlva gyöngye árnyék rajzolódott a vászonlatra. Ritta volt, lábujjhegyen lopózott be. Megállott, félve tekintett körül, aztán nekibátorodva folytatta utját. Felretolta a kamara ajtajának reteszt s az ajtó lassan kitért. Beburkolt alak állott előtte. Ledobta róla a leplet és láthatóvá lett a francia vitéz, amint kezében tartotta fénylő spádéját.

Kovács Dezső, a Máv. üzletvezetőségét **Leicht János**, helyettes üzletvezető vezették. **Kálmán Gusztáv** déli egy órakor Szatmárra utazott, ahol **Kiss Mór dr.** vendége volt.

Mi lesz Horvátországban?

Cuvaj dr. Horvátország teljhatalmu királyi biztosa, tegnap Ischben hosszasan tanácskozott **Lukács László** miniszterelnökkel. A tanácskozás nyomán az a hír terjedt el, hogy a király sürgősen kívánja a horvátországi abszolutisztikus uralom megszüntetését. Több fővárosi lap mai számában megírta, hogy **Cuvaj horvát bán** a horvátországi béke helyreállítása tárgyában intést kapott volna. Mint a Budapesti Tudósító illetékes helyről szerzett információ alapján jelenti ez a híresztelés nem felel meg a valóságnak.

TÖRVÉNYKEZÉS

A bajai főispán foglya.

— Fogságba vetett adós. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szabadka, augusztus 23.

Kreitzig Vilmos bécsi vadkereskedő annak idején feljelentette **Szemző Gyula** volt bajai főispánt. **Kreitzig** feljelentésében elpanaszolta, hogy **Szemző** főispán **Burnáthy Pál** ispánjával **Dobokapusztán** 1910. év február hatodikán elfogatta és három napig fogva tartotta. A szabadkai ügyészség csupán **Burnáthy** ellen adott vádiratot és zsarolással és személyes szabadság megsértésével vádolta meg. Ebben ma tartották meg a főtárgyalást.

Burnáthy kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert ő **Szemző** parancsára cselekedett, akinek **Kreitzig** adósa volt. **Szemző Gyula** megparancsolta neki, hogy **Kreitzig**et tartsa fogva és addig ne bocsássa ki, amíg nem fizet. **Burnáthy** a parancs értelmében **Kreitzig**et elfogta, bezárta egy szobába, ruháit elvette tőle és az ajtó elé fegyveres őrköt állított. Három nap múlva **Kreitzig** kellő biztosítékot nyújtott a fizetésre nézve és miután előbb nyilatkozatot vettek tőle, hogy nem tesz feljelentést az erőszakos elfogatásért, szabadon bocsátották.

Kreitzig nem jelent meg a mai tárgyaláson, s így csak **Bécsben** felvett vallomását olvasták fel. **Kreitzig** is **Szemzőt** vádolja, mint akinek egyes utasítására és parancsára követte el vele szemben **Burnáthy** a vádbeli cselekményt. A bíróság a tárgyalást tanukihallgatások foganatosítása céljából elnapolta.

§ **Kovács Gyula** sorsa. **Budapestről** jelentik: A királyi tábla határozatát, mely **Kovács Gyula** képviselő további fogvatartását rendeli el, még tegnap délután átküldték a törvényszékhez. Itt a szabadságon levő **Mándy dr.** vizsgálóbíró helyettese, **Bajusz dr.** bíró intézkedett, hogy a határozat tartalmát közöljék **Kovács**csal, aki tudvalevőleg a gyűjtőfogházban van. A bűnpör további menetében most némi szünet áll be, minthogy az előbb hozott döntésnek megfelelően, az aktákat felterjesztik az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz. Ez a legfelsőbb orvosi fórum felül fogja vizsgálni a törvényszéki orvosszakértők véleményét, amely tudvalevőleg azt állapította meg, hogy **Kovács** lelki egyensúlya, mikor a merényletet elkövette, az öntudatlanságig fokozódott. Az iratokat holnap küldik az orvosi tanácshoz, ahonnan négy-öt hét múlva érkeznek vissza.

§ **A városi mandátum ára.** **Kaposvárról** jelentik: Érdekes pert tárgyalt a kaposvári törvényszék főlebbviteli tanácsa. **Lengyel Pál** tekintélyes kaposvári vendéglős bepörlötte **Berger Vilmos** ügynököt, városi képviselőt négyszáz korona erejéig, mert a januári városi képviselőválasztások alkalmával **Berger** fölhatalmazta **Lengyel**et, hogy a mandátum megszerzéséért helyette kétezer koronáig kiadásokat fizethessen. **Bergert** képviselőnek választották, de ekkor csak 1600 koronát volt hajlandó fizetni. Pörre került a dolog. A bíróság nem hozott ítéletet, hanem tanukihallgatásokat

rendelt el, hogy **Berger** valóban fölhatalmazta-e **Lengyel**et 2000 koronás kiadásra. Az ügy kinos helyzetbe hozta a kaposvári függetlenségi pártot, amelynek **Berger** jelöltje volt.

Ha a háziur rendőr.

— Az elkéseredett lakó merénylete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 23.

Három tipikusan pesti, rettegett alakja van ennek a szerencsétlen városnak: a rendőr, a házmester és a háztulajdonos. Külön-külön is mindegyik hatalmas, aki ellen nincs védőfegyver. Most tessék elképzelni azt az állapotot, mikor valaki egy személyben rendőr, házmester és háziur.

Ilyen ember **Völcei István** rendőr. Kinn az Angyal földön, a **Petneházy-utca 77.** szám alatt háza van. Nagy, földszintes, sárgára meszelt ház, a falai hatvanezer korona terhet tartanak. **Völcei**nek nincs házmestere. Elég rendet tud ő tartani házában. Ha hangosan mer beszélni valamelyik partáj, csak kijelenti:

— Én rendőr is vagyok!

Nagy ur **Völcei** a maga portáján, megvan mindene, a háza, hatalma, kardja, revolvere, meg a hatvanezer korona tartozása. És ezt az utóbbit keserülük meg leginkább a lakók. A rendőr ki akarja fizetni a terhet, másképp nem tudja, hát stájerolja a lakásokat. Aki nem fogadja el a házbéremelést, annak jaj! Egyszerűen kiüldözi a házból. Alig is akad valaki, aki nem boldog, hogy törlesztheti a hatvanezer koronát.

A **Petneházy-utca 77.** számú ház lakója **Takács Pálné** is. A férje egy gyárban művezető, neki kis korcsmája van a házban. Itt dolgozik egész nap két kis gyermekével. Dolgozik reggeltől-estig, hogy apadjon a háziura adóssága. Most házbéremegyekkor újra stájerolt az asszonynak **Völcei**. **Takácsné** nem bírta tovább a folytonos béremelést és felmondott. Ez volt a veszte. A felmondás óta élete nincs, se a lakásában, se a korcsmában. A rendőr mindig talál valami okot, amiért borsot tör az orra alá. Tegnap például előléptette **Takácsné** konyháját szemétkamrának. Ami piszkot, szemetet, törött ládát talált az udvaron, mind behordta az asszony konyhájába. **Takácsné** nem mert kikezdeni a rendőrrel. Csöndesen, szó nélkül visszahordta az udvarra a szemetet. Csak erre várt **Völcei**. Berontott **Takácsné** konyhájába. Hogy odabent mi történt, nem tudni. Csak a borzalmas lárma, kiabálás hallatszott ki az udvarra. Mikor a rendőr kilépett a lakásból, revolverdörrenés hallatszott. **Takácsné**, hogy **Völcei** vissza ne menjen, a levegőbe lőtt. **Völcei** fejébe csapta csákóját és elszaladt a sarkon posztoló kollégájáért. Ketten aztán bevitték **Takácsné**t a főkapitányságra, ahol **Barta Endre dr.** rendőrfogalmazó letartóztatta. Szándékos emberölés kísérletével vádolják a szerencsétlen asszonyt. A tanuk ugyan már bebizonyították, hogy **Takácsné** a levegőbe lőtt, a revolvert nem is a rendőr felé fordította, amikor a lövés eldőrdült. **Völcei** már az udvaron volt, mégis lecsukták. Beszéltünk **Völcei** egyik lakójával, aki így jellemezte a rendőr-háziurbéremelést:

— Nagyon vad ember kérem az a **Völcei**. Mi igen félünk tőle. **Takácsné**t, mióta nem fogadta el a stájerolást, valósággal üldözte. Tegnap reggel, csakhogy kikezdjen vele, minden limlomot behordott a konyhájába. Nem rá, hanem a levegőbe lőtt a korcsmárosnő.

A rendőrkolléga megírta a jelentését és ez a jelentés — meglehet — másképp írja le a történetet. Ugy irbatta le, hogy a fogalmazó jónak látta letartóztatni az asszonyt, akinek rendes évi lakása, családja van. Kint, a **Petneházy-utcában**, az üres lakásban két kis gyermek sir az anyja után. Így fest a pesti házmester, ha háziur és rendőr egy személyben.

Felszámol

a nagyváradai Közgazdasági Bank.

— Száznyolcvanezer korona veszteség. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, augusztus 23.

Az **Aradi Közlöny** néhány hét előtt megírta, hogy a nagyváradai Közgazdasági Bank súlyos válságba jutott és rövid időn belül közel kétszáz ezer korona veszteséget szenvedett. A bank nagyobb részvényesei ugyan kísérletet tettek arra, hogy az alaptőke felemelésével helyreállítsák a pénzügyi akcióképességét, azonban az új részvénykibocsátás nem sikerült és így a felszámolásra került a sor.

Ezuttal másodizben gyülekeztek össze a Közgazdasági Bank részvényesei, hogy az intézet sorsa felett döntsenek. Az első felszámoló közgyűlésen ugyanis csak hat részvényes jelent meg. Most másodsorra is csak tíz részvényes 920 részvény képviselőtében vett részt az izgalmas lefolyású közgyűlésen. A pénzügyi intézet félévi mérlegét a következőkben ismertették a részvényesekkel:

Felszerelések 2470, más intézeteknél elhelyezve 1000, jelzálog 750, értékpapír számla 35000, pénztár 5031, letétszámla 95, váltótárca 256785, adósok folyószámlán 171.354 kor.

Részvénytőke 300 000 kor., tartalék 16929 kor., biztosítási díj 1001, biztosítási betét 2092, fel nem vett osztalék 1909 ről 208, betét 95685, osztalék 1910 ről 3416, visszleszámitolás 102950 hor., hitelezők 52226, kétes követelések tartalékja 66897 kor.

Egyenleg mint veszteség 183426 korona 35 fillér.

Kezdődy Gyula részvényes felvilágosítást kért, hogy az intézet mikor számított le legutóljára váltót?

— Ebben az évben nem! — Kialtotta az egyik részvényes.

— Tavaly tavasszal — folytatta a másik.

— Az én csekély felfogásom szerint — mondotta **Kezdődy** — az intézetnek csak addig van létjogosultsága, amíg a künnlevőségei befolyanak. Ha befolyanak: nincs miért fentartsuk. Nem életképes. Ebben az irányban kellene határozni.

— Egészséges bankok sem csinálnak üzletet — védte az igazgatóság nevében a bankot **Papp Imre** főrészvényes. — Hát mi? Hiszen mi betegek vagyunk! Az intézet a mostani körülmények között pláne nem volt abban a helyzetben, hogy váltóleszámitolással foglalkozzék.

A közgyűlés ezután a mérlegét tudomásul vette.

Papp Imre ezután a lebélyegzésre tett előterjesztést. Az igazgatóság látja, hogy az intézet vesztesége meghaladja az alaptőke 50 százalékát. Első sorban javasolja, hogy a közgyűlés stornirozza azt a régebbi határozatot, amely szerint 300.000 koronás alaptőkéjét 500.000 koronára emelte fel, miután új részvényeket nem lehetett kibocsátani. A be nem fizetett 200.000 korona ugyanis csak a papíron van meg. Majd javasolta, hogy a 300.000 korona alaptőkét 75 százalékkal bélyegezzék le, vagyis a 200 koronás részvényt 50 koronára.

A javaslat nem talál egyhangú tetszésre, sőt maguk az igazgatóság tagjai sem értettek egyet. Így például **Németh Sándor** igazgatósági elnök 60 százalékos leírást javasolt. Efelőtt hosszabb vita indult meg, melyben az összes megjelent részvényesek vettek részt. Végül úgy egyeztek meg, hogy a részvényeket 70 perccel írják le. Ilyenformán tehát a kétszáz korona névértékű részvény hatvan koronát ér ezentul.

Ezután ismertették az igazgatóság javaslatát a felszámolást illetően. A mérlegből kitűnőleg 183.000 korona a veszteség. A rossz pénzügyi helyzet lehetetlenné teszi, hogy az intézet újabb hitelt nyújthasson, de másrészt lehetetlenné teszi,

hogy az intézet maga is hitelt kaphasson. Ilyen körülmények között legcélszerűbbnek látszik, hogy az intézet felszámoljon.

A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a felszámoláshoz és a felszámoló bizottságot Németh Sándor indítványára az eddigi igazgatóság tagjából alakították meg.

Miért járt a nagy költő Aradon.

(Ady Endre levele a szerkesztőséghez.)

Arad, augusztus 23.

Az *Aradi Közlöny* Szent István napi számában színes riport-cikk adott számot azokról a romantikus hírekről, amelyeket az új magyar versírás nagy poétájának aradi látogatásához fűztek. Többet sejtető, mint nyersen kimondó szóval irtunk a költő regényéről. Mert hiszen mi is hozhatná a nagy költőt az irodalmatlan, a mult emlékein merengő városba, mi is hozhatná más, mint a szerelem és az asszony, ebben az esetben feltétlenül a Szerelem és az Asszony.

Regényes, kissé fellengősen rózsaszínű szerelmet, talán a házasság révébe hajókázó idillt sejtettek mindazok, akik meglátták a költőt Aradon, de most a legjobban hivatott helyről adják tudunkra, hogy költőibb volt a fantáziánk, mint magáé a költőé.

Már szépen kiszíneztük azt a jövendőbeli — messze-messze jövendőben megírható — életrajzfejezetet, amely a nagy költő aradi szerelméről szól, regélt és mint költő szerelméhez méltó: dalolt volna... A szép fejezet — és oly sok más szép — megíratlan marad, mert a szerelem niesen, csak fantáziában élt, ott sem sokáig.

A neveket nem említő cikkben magára ismert a költő, akiről szoltunk: *Ady Endre* és ebben az egyszerű, őszinte levélben írta meg a költői regénnyel szemben a prózai valóságot. És így megeseit az a tréfa, hogy a prózai újságíró írta a regényt és a költő a prózát...

Igen tisztelt szerkesztő ur, kegyeskedjék ezt a rövid levelet régtől becsült s nekem ma is kedves lapjában leközlölni.

Aradon jártam pár hét előtt, mint egy hoszszabb látogató körutam stációján. Szilágyságban, Erdélyben, Debrecenben kerestem föl egy pár kedves emberemet. Egy szívesen tett és fogadott ígéret köteleességemre tette, hogy Aradra is el látogassak. Az „*Aradi Közlöny*” Szent István-napi számának egy cikke meghökkentően értesít, hogy ezt az ártatlan, szíves vizitet milyen fantasztikusan magyarázzák. Bár a legutolsó két hónapban háromszor akartak megházasítani újságíró kollégáim pennáit s én nem tiltakoztam, most köteleességem a legkategorikusabb cáfolat. Nem szeretném, ha az én tisztelő barátságom s kész, tiszta udvariasságom méltatlanul hozna hamis helyzetbe egy nemes uriaszonyt. Tehát még egyszer: a cikknek aradi látogatásomhoz fűzőn minden következtetése teljesen valótlan. Kérem, igen tisztelt szerkesztő ur az egész szerkesztőséggel egyetemben fogadja levelem közléséért hálás köszönetemet, egyébként pedig változatlan, igaz bizteletemet.

Budapest, Városmajor-Szanatórium, 1912. augusztus 23. *Ady Endre.*

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Kossuth Lajos emlékezete. Az aradi Kossuth-asztaltársaság tagjai ez uton felkértek, hogy az 1912. augusztus hó 26-án, hétfőn este 8 órakor a társaság rendes helységében (Porczán vendéglő) Lajos névnap alkalmából rendezendő társasvacsorán, minél nagyobb számban megje-

lenni szíveskedjenek. Vendégeket szívesen lát az elnökség. A társasvacsorára jegyek kaphatók Bauer Gyula dohánytözsdejében.

Az Acsev.

Arad város legnagyobb adózója.

— Jövő év május elsején fizeti az első részletet —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Arad város jövő évi költségvetésének összeállításáról, illetve annak valószínű kialakulásáról irt az *Aradi Közlöny* mai számában. Mikor illetékes helyen a jövő évi budget kiadási és bevételi tételei iránt érdeklődtünk, azzal az általános felfogással találkoztunk, hogy Arad város 1913. évi pénzügyi helyzetét az dönti el, vajon az *Aradi és Csanádi Egyesült vasutak adófizetése megkezdődik-e* és ha igen, az évnek melyik szakaszában.

Erre a rendkívül fontos és úgy a törvényhatóság, mint a város egész közönségének érdeklődése által kísért kérdésre ma már teljesen precíz válasz adható. A *Budapesti Közlöny*, a hivatalos lap ma megjelent száma ugyanis közli *Teleszky János* dr. pénzügyminiszternek 75,000. számú rendeletét, amely végrehajtási utasítás a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló 1909. évi VIII. törvénycikkhez. Ez az új adótörvény 1913. január 1-én lép életbe és a miniszter részletes utasítása tájékoztatja a hatóságokat és az érdekelteket a törvény alkalmazása és értelmezése tekintetében. Az 1. fejezet szerint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója alá tartoznak a magyar szent korona országainak területén székelő *helyi érdekű vasutak is*. Az utasításhoz csatolt melléklet egyenként felsorolja ama vállalatokat, amelyeknek ideiglenes adómentességét külön törvények szabályozzák. Ebben a kimutatásban a harmadik helyen említi meg a miniszter rendelete az *Aradi és Csanádi Egyesült vasutakat, amely az 1910. évi XII. törvénycikk értelmében adómentességet élvez, ez a mentesség azonban 1913. év március hó 31-ével megszűnik*.

Az Acsev. tehát a jövő év április elsején Arad város legnagyobb adófizetője lesz. Ez az időpont és ez a tény Arad város életében döntő jelentőséggel bír. Csak rá kell mutatnunk azokra, a közgyűlési teremben illetékes helyről elhangzott beszédekre, amelyekben úgy *Varjassy Lajos* polgármester, mint a tanács tagjai számtalanszor azzal indokolták meg egy-egy nagyobb szabású tervnek elhalasztását, hogy a város pénzügyi helyzetének akkor virrad meg, ha a városi pénztár trezorjai az Acsev. adójával telnek meg, mert körülbelül 140—150,000 korona városi adót fizet ez a hatalmas és Aradot legelsőrangú gazdasági szerephez juttatott vállalat.

Természetesen most már óriási gondoktól szabadul meg a tanács azáltal, hogy ez a jövedelmi forrás megnyitott a város részére. A jövő évi költségvetés, amely a pótdadó emelés jegyében vajudott a mai napig, egyszerre más lélekkel és más kedvvel készül, mert a város eljutott az ígéret földjéhez és olyan jövedelemmel szaporíthatja bevételeit, amely könnyűvé teheti a költségvetés képviselőt a törvényhatóságban a tanács részéről. Az utóbbi napokban alkotott új törvények: az adóreform, a tisztviselők családi pótléka, azonkívül a város folyton fejlődő viszonyaiból származó és tervbe vett reformok megvalósítása, a

pénzügyi helyzet feszültsége, *óriási deficit* révével *ijesztettek*, amit köznyelvre váltva *pótdadóemeléssel* kellett volna nevezni. És ime egy százötvenezer koronás új bevétel jön segítségre, amely megváltja a tanácsot és a törvényhatóságot attól a nehéz keresztől, hogy a közönség vállaira nagyobb adókat rakjanak.

Az Acsev. adója a mostaninál sokkal realisabb helyzetet teremt a törvényhatóság számára, mert amellet, hogy lehetővé teszi a mindennapi kenyér számba menő komoly és realis közigazgatási feladatok egy részének teljesítését, módot nyújt arra is, hogy a város szakítson a folytonos függő kölcsönök felvételének rendszerével és ezáltal pénzügyi helyzetén is lényegesen javítson. És ami az Acsev. adófizetésének legkomolyabb konzekvenciája kell, hogy legyen, az, hogy lehetővé teszi a város erejéhez mért *exact, szolid alapokra épített munkaprogramnak megállapítását* és felszabadítja a tanácsot, valamint a törvényhatóságot az egyik napról a másikra kényszerült tengődés, a *Vortwursteln* sivár politikája alól.

Amellet azonban, hogy ma még beláthatatlan perspektívát nyit az Acsev. adója, azt a komoly köteletséget rója a törvényhatóságra, hogy eme gazdag jövedelmi forrás birtokában *azokra a célokra használja fel*, amelyek az adókkal tülterhelt közönségnek megélhetését ebben a városban könnyebbé teszik. Ezek között áll *elsősorban magának a pótdadónak tetemes leszállítása*. Határozottan elmondhatjuk, hogy ennek elkövetkezését várja Arad város polgársága attól az időponttól, amikor az Acsev. adókötelezettsége feléled.

Azáltal, hogy a vasut Aradváros legnagyobb adózójává válik, természetesen ő maga is még fokozottabb érdeklődéssel figyeli a törvényhatóság gazdálkodását, mint azt a multban tette. Az Acsev. igazgatósága és részvényesei eddig is mindig tudták, mi a köteletségük a várossal szemben és történeti tény, hogy maga a törvényhatóság kereste az alkalmat, hogy eme kötelestől teljesítéssel szemben mindannyiszor lerója elismerését. A jövő év április elsejétől kezdve az Acsev. adója a városi háztartásnak leghatalmasabb pillérje lesz és ezért a dolgok természetéből következik, hogy nem érdektelen reá kézve, miként alakulnak körülötte a viszonyok, mert ezeknek változása, javulása és rosszabbodása az ő sorsára is érezhető befolyást gyakorolnak. Magától értetődő tehát, hogy a legfinomabb nüansz sem kerülheti ki figyelmét, és minden helyzetváltozás benne is a megfelelő rezonanciát kelti. Közömbös tehát a vasuttársaságra egyáltalában nem lehet, hogy milyen gazdálkodás folyik a városházán, mert a vállalat a természet törvényeinél fogva is a maga erőinek határain belül képes csak kötelezettségének eleget tenni. Ha tehát ez az új viszony, amelybe most a városhoz jut, úgy alakulna reá nézve, hogy az a maga természetadta feladatainak teljesítésében nehézségeket okozna, akkor a maga boldogulására más utakat keresne. Ha az Acsev. azt látná tehát, hogy a folytonos pótdadóemelkedés az ő erőt is mértéken túl veszi igénybe, akkor nem okozhat meglepetést, ha a vasut az államosításának tervével komolyan fog foglalkozni.

Mint említettük, az Acsev. adómentessége 1913. év április hó elsejével szűnik meg. Felvetődött az a kérdés, vajon az aradi pénzügyigazgatóság évközben ki fogja-e vetni az adót. Mint értesülünk, az Acsev. igazgatósága már foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy határozott, hogy nem várja be 1913 ban történendő kivetést, hanem már május elsején beszállítja a városi pénztárba az esedékes adóösszeget. Ennek nagyságát könnyű kiszámítani, mert a kivetés alapjául az 1912. évi mérleg szolgál és az említett időponttól kezdve az év végéig fizetett adót utólagosan elfogja számolni a pénzügyigazgatóságnál.

Vad—Virág miniszteri engedélylyel.

(Egy aradi menyasszony kívánsága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23

A belügyminisztérium névmagyarosítási ügyosztályában nem szokott a romantika virágot hajtani. Ezelőtt néhány esztendővel még bizonyos mértékig hazafias misszió teljesítésének az illúziójával körülvetten intézhettek ott fent Budán, a Rákócziak és Hunyadiak epigonjainak ama tiszteletteljes kérelmét, hogy az ősi Kohn vagy Tannenbaum nevét a török- és németverő hősök nevével cserélhessék fel. Ez a dicső korszak is elmúlt s a névmagyarosítás egyszerű közigazgatási funkcióvá szűrkült, amelynek már vannak törvényei, miniszteri rendeletei, döntvényei és helyezilletéki meghagyásai. Sablonok és szabályok tömege, amelyek egy esztendőben nélfány ezerszer megismétlődnek. Az újságok eldugva, szabad szemmel alig látható betűkkel közlik a változtató magyar, új családnevét. Igen szűk kört érdekel, mert nevezetes ember, gazdag ember csak tíz évben egyszer akad a hivatalos lap eme megszokottá vált nyomtatványa — nem is mondható olvasmánya — között.

Ha pedig megszűnt a szenzáció, akkor odafönt a belügyminisztériumtól se követelhetők, hogy a névmagyarosító kérvényeket a szívükkel és az agyukkal intézzék el. Elég ehhez a bedresszizott öt ujjnak idege.

Érthető ezek után, hogy meglepetést okozott *Vargassy* Lajos polgármester irodájában a belügyminisztériumnak egy leirata, mely olyképp szólt, hogy a miniszter *Vad* Imre aradi lakosnak a névváltoztatást kérő folyamodványát: azzal küldi vissza elintézetlenül, kérdezze meg az aradi polgármester, miért óhajta a jóhangzásu magyar név viselője azt elcserélni egy olyan névre, amely ha talán valamivel, talán egy nánszal szebb, de semmi esetre sem magyarabb. *Vad* Imre ugyanis azt kérte, hogy a miniszter őt *Virág*-ra keresztelje.

A polgármesteri hivatal annak rendje és módja szerint tudára adta *Vad* Imrének a belügyminisztérium kíváncsiságát jelző leiratot és figyelmeztette, hogy ha ragaszkodik a névváltoztatáshoz, akkor azt ezek után alaposan meg kell indokolnia, mert csakugyan különös, hogy a mai drága világban valaki ilyen rövid, három betűből álló, könnyen leírható, impozáns erőt kifejező és mindezek ellenére még csak nem is vadülgen hangzásu nevének megváltoztatására pénzt, időt és fáradságot fordítson. És *Vad* Imre elvitte a polgármesternek a lehető legalaposabb indokolást.

Elvitte az ő szép és az életben poezist ke eső menyasszonyát.

— Nagyságos polgármester ur — mondotta a nevével ellentétben szelid lelkületű *Vad* Imre — ime itt áll ön előtt az én alázatos kérelmemnek az indító oka. Tessék megkérdezni a menyasszonyomat, miért kívánja ő, hogy engem *Virágnak* hívjanak.

— Ugy van nagyságos polgármester ur — szólalt meg a menyasszony — én csak akkor megyek feleségül *Vad* Imréhez, ha megváltoztatja a nevét. Azt akarom, hogy már a nevét is szeressem. A *virág* az Isten legszebb alkotása és ha az uramat is így hívják, akkor már félig boldog leszek. Tessék megírni a miniszternek, hogy én ehhez ragaszkodom.

És szóról-szóra így is lett. A miniszter ur ő kegyelmességét egy újabb kérvényben értesítették erről a megható indokolásról. Megírták neki, hogy *Vad* Imre menyasszonyának ez a kabalája és alázatosan kérték, hogy ne állja útját egy szerelmes pár boldogságának. Hátha ez a kabala az egyetlen egy, amely beválik.

A belügyminisztériumban egy meleg szívű urat megkapta a kérvény naiv üdésége és elgondolkodva azon, hogy milyen kevés kell még ma is a boldogsághoz, mosolyogva fogott tollat és aláírta a névváltoztatást engedélyező litografált blankettát.

Ugy is olyan ritkán virit abban az ódon épületben, a közigazgatási ügyek temetőjében egy-egy színe-sebb virág.

Ma érkezett le Aradra a polgármesterhez a miniszteri leirat, mely megengedi, hogy *Vad* Imre a jövőben *Virág* Imre névre és a felesége paranaszavára hallgasson. Mert ezek után már semmi sem állja útját az ő boldogságuknak.

Ahol nem rabol pénzt a betörő.

(Az avasvidéki takarékpénztár titkai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szatmár, augusztus 23.

Az Avasvidéki Takarékpénztár ellen a bünyefenyítő feljelentések egész tömege érkezett a szatmári ügyészhez és a debreceni főügyészhez. A feljelentések rémregénybe illő dolgokat beszélnek el. Ötven percentes, sőt ennél is magasabb uzsorát, csalást, sőt emberölésre való felbujtást is lelepleznek az adósok. A kelepcebe került *Lébi* Náthán ugyanis — a beadvány szerint — nagyösszegű pénzigérettel akart rábírné két rossz hirben álló embert, hogy *Csokán* Juon Bicu avasujfalu lakost, az első panaszt, elpusztítsa. Ezen vészes dolgok a lakosság kedélyállapotát teljesen felborították és az izgalom nőttön-nő. Fokozza az izgatottságot, hogy minden nap újabb meglepetést hoz, amely a felkorbácsolt elkeseredést a tetőpontra csigazza fel.

A napokban a híressé vált Avasvidéki Takarékpénztárban betörés történt. Éjnek idején egyik szekrényből az összes irásokat elvitték. A nyomozás szerint a betörő a kasszának feléje se ment és holmi egyebekre rá se nézett. Mindent érintetlenül hagyott, csak az irásokat vitte el. Most az avasiak nem tudják megállapítani, hogy a betörőnek milyen fajtája lehetett az, akinek pénz nem kellett? Mert emberemlékezet óta itt még nem volt olyan betörő, aki, ha már ilyen tilalmas dologra adta fejét, ne pénzt, vagy egyéb földi javakat keresett volna? És kinek kellett ezek közül az irások, amelyeket ők el sem tudnak olvasni, lévén mind írástudatlanok? Azt kérdik továbbá, hogy kinek állott érdekében az iratoknak eltűnése?

Egy hírlapíró felkereste *Izrael* Salamon avasfalu lakost, a panama-banknak legfőbb részvényesét. A főút mentén lakik, szép kőépületben. A legszebb a ház a faluban. Hatvan éves, hithű orthodox zsidó. Vagyonos. Vagyonra kitesz mintegy 150 ezer koronát.

— Nekem — így szól — a banktól 105 részvényem van. Mikor a bankot megalapítottuk, én egy szolid üzlettel foglalkozó takarékpénztárra gondoltam. Közben a magam üzleteivel léven elfoglalva, nem figyelhettem meg a bank üzemmenetét. De nem is lehetett volna azokat észrevenni. Uram! azok ördögök. Valóságos ördögök. Engem is becsaptak, pedig a bankot nélkül nem csinálhatták volna meg. Ezek után most már megundorodtam és megborzadtam az egész társaságtól. Nem akarok velük egy hurot pendülni. Nekem vagyonom van, de tudja az egész környék, hogy azt becsületes uton és fáradsággal kerestem meg. Azt is tudják az emberek, hogy nekem a bank dolgaiban semmi részem. A múlt hónapig ezeket a dolgokat nem is gyantottam. De „ezekkel” nem akarok egy nyomon járni és velük egy akolba kerülni. A szelvényeimért olyan kamat nem kell, amelyhez bűntapad. Ha már öregségemig megmaradtam becsületes embernek, nem akarom, hogy a közel jövő síromhoz átok kíséren. Azért is az összes részvényemet 50 százalék árengedménnyel eladom. Ilyen társasággal, amely a nép tönkretételét tűzte ki céljául, nem akarok semmiféle érintkezésben lenni.

Az agyonkinozott, elkeseredett lakosság most azon tanakodik, hogyan segíthetne magán, gyorsabb tempóban. Mert a bankosok iszonyu terrort fejtenek ki. Mindazoknak, akik a feljelentéseket tették, a kölcsönösszeget felmondták és az egész összeget irgalmatlanul perelik. Kegyelmet, részlettörlesztést csak annak engedélyeznek, aki a panaszt visszavonja.

Az ocsmányul becsapott lakosság tehát Szatmárra készül felvonulni, ahol egy külön bíróságnak a helyszínére való gyors kiszállását kéri. Kéri továbbá, hogy a bünyügyi eljárás befejezéséig a bíróság a birtokok elárverezését függeszse fel. E törvényes intézkedések megtételét megéri, a lakosság fenmaradása, nem is szólva arról, hogy ilyen nagy veszedelmek elhárítására az igazságszolgáltatásnak közbelépni kötelessége. Itt, ha a segítség késik, az Avasvidék teljesen elpusztul.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Tanítók és Tanítónők Zsebnaptára.**

Verner Jenő székesfővárosi tanító, a „Világ” belső dolgozó társasága, tanítók és tanítónők részére rendkívül praktikus naptárt szerkesztett a kezdődő tanévrre. A tizenötévre terjedő naptár változatos, élvezetes, tartalmas és a mellett olcsó. Ára 1 korona 20 fillér. Kapható az összes hazai könyvkereskedésekben, vagy a kiadónál: Kovács Gyula nagybányai könyvkereskedőnél.

* **A szerelem remetéje.** (Az *Uránia* bemutatója.) Ezt a nagyhatású két felvonásos társadalmi drámát mutatja be holnap az *Uránia* mozgótevékszínpad. A kétezer méter hosszú film egyike a legérdekesebb és legmegkapóbb daraboknak, úgy, hogy érthető az az érdeklődés, amely máris megnyilvánul a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant egy gyönyörű leánykát, aki elejtette alma kosarát. Az ifju készségesen segít a leányka munkájában s ezóta nem tudja elfelejteni az eszményi szép leánykát. Megszereti s hiába igyekezik anyja kivenni fejből a bemutató iránt. Angolszág egyik kis falujában játszik a darab, amelynek főhőse, egy fiatal ember kirándulás közben megpillant

Nem válhatnak Magyarországon az olasz mágnások.

— A Kuria érdekes határozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 23.

Az olasz mágnások eddig, ha válni akartak feleségüktől, kénytelenek voltak előbb megszerezni a magyar állampolgárságot s itt azután a hazai törvények szerint játszva bontották fel házasságukat. Minden nagyobb magyar városban, de különösen Fiumében és a dunántúli városokban volt egy két ember, aki évről-évre két három olasz márkit, bárót, bárónót fogadott örökbe és tett magyar állampolgárrá a valás idejére. Persze nem ingyen... Eddig könnyen ment a dolog, a szép és ébenfekete haju markézaktól úgy szabadultak meg a kavallierik, ahogy épen akartak, de ezután az olasz válások statisztikája meg fog csappani. A Kuria ugyanis egy ilyen ügyben most döntvényszámba menő határozatot hozott. Santa Máriai báró Chiaranda Károly Mihály Miklós dús gazdag palermói arisztokrata porében döntött a legfelsőbb bíróság.

A soknevű báró néhány év előtt Palermóban házasságra lépett Jacona Mária Johanna della Motta Camostrá markézával. A házasság nem volt boldog és a házaselek rövid együttélés után széjjel váltak. De Olaszországban a válás majdnem a lehetetlenséggel határos, mert katolikus felek egyáltalán nem válhatnak el egymástól. Báró Chiaranda a szokott sablonhoz folyamodott. Lemondott az olasz honosságáról és keresett egy embert, aki őt Magyarországon örökbe fogadja. Ráth Károly postafőtiszt személyében találta meg a báró az örökbe fogadót. Ily módon megszerezte a magyar honosságot és a honpolgári esküt le is tette.

Hat hónappal később — úgy, ahogy a magyar házassági törvény előírja — a báró itt Budapesten, bírói uton felhívatta a markézát, hogy a házaselet folytatása végett jöjjön Budapestre. Miután a bárónő a felhívásnak nem tett eleget, a budapesti polgári törvényszék a házasságot 1911. október 31 én felbontotta.

Igy került az ügy a táblához, amely az ítélet és az egész eljárást szabálytalannak találta és azt a megelőző eljárással együtt megsemmisítette. A megsemmisítés oka az volt, hogy kiderült az, hogy a markézát sem a békéltetési, sem a bontó tárgyalásra, sem az életközösség helyreállítására nem személyesen, hanem ügyvédje útján idézték meg. Így történt meg az, hogy a markéza csak akkor tudta meg házassága érvénytelenítését, amikor véletlenül a már meghozott ítéletet megkapta.

Az ügy felkerült a Kuriára. Időközben érdekes fordulat történt. Az igazságügyminisztérium ugyanis hivatalosan közzétette a hágai egyezséget, amely az idegenben kötött házasságok felbontását, valamint az ágytól-asztaltól való elválásra vonatkozó törvényeket és a bírások terén támadható összeütközéseket szabályozza. A Kuria — a már életbe lépett hágai egyezség alapján — a báró válókeresetét immár jogerősen elutasította. A döntvényszámba menő ítélet a következőket mondja:

Minthogy az egyezmény 1. cikke értelmében a házastársak házasságuk felbontását csak akkor kérhetik, ha hazai törvényük és a kérelem helyének törvénye egyaránt megengedik a házasságok felbontását, — és a 8. cikk szerint a most már különböző honossággal bíró peres felek utolsó közös törvényhozását kell azok hazai törvényének tekinteni, az olasz királyság polgári törvénykönyvének 148. cikke értelmében pedig az érvényesen megkötött házasságot mind a két fél életében felbontani nem lehet: mind a két alsóbíró-ság ítéletének megváltoztatásával a felperest keresetével elutasítani kellett.

A szenzációs ítélet következménye az lesz, hogy ezután kevesebb olasz ember szerzi meg a magyar állampolgárságot, mert akit Olaszországban nem választanak el a feleségétől, azt ezután itt sem fogják elválasztani. És az örökbe fogadó magyarok jövedelme Fiumében és egyéb városokban lényegesen megcsappan...

Hogyan él Ryhliczky Zoltán családja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 23.

Augusztus 16-án reggel Bauer-Bajor Lajos, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Amerikában felismert sikkasztója is Budapestre érkezett és ezzel újra aktuális és érdekes lett az a szenzációs negyedmiliós család, amelyet Ryhliczky Zoltán, Bauer-Bajor és az állítólagos Salgó oly mesteri módon követtek el.

A Kereskedelmi Bank-csalás kipattanása után egyik szenzáció a másikat hajszolta. Nemcsak Ryhliczky Zoltánt tartóztatták le, hanem őrizet alá vették a Ryhliczky család valamennyi tagját. Ebben az időben pozitív gyanuként beszéltek özvegy Ryhliczkyné beavatottságáról, részes voltáról és ezt a feltevést számos körülmény igazolni látszott, mint a hidegség, nemtörődömség, melylyel szerencsétlen fia öngyilkosságát nézte, sőt rendezte.

Ezek a gyanúsítások ma talán már csak a vizsgálóbírói jegyzőkönyvekben vannak megörökítve, magától az ügytől egészen szétmáltak, elfoszlottak.

Érdekes és kevesen tudnak róla, hogyan él mostanában Ryhliczky családja.

A József-körut 62. számú házában 1907 augusztustól 1912. februárig lakott a Ryhliczky-család.

A család elkövetése után tovább is lakói maradtak a II. emelet 17 ajtószámú két udvari szobás lakásnak, amelynek évi bére 720 korona volt, de — Zoltán nélkül. Zoltán, az „ártatlan”, öngyilkos lett, rabkórházba került, majd a fogházba. De a családja mégis abban a lakásban maradt, ahol a nagy dráma első négy felvonása lejátszódott. Az ötödik a főtárgyalás lesz...

Minden élőlénytől elzárkóztan éltek Ryhliczkyék, szegényen, összehúzódottan, ép úgy, mint évekkel ezelőtt, mint a százazrek birtokában, ép úgy azután is. Senkivel nem beszéltek, ugyszólván bezárkóztak, csak az öreg asszony látogatott be néhanapján a szomszédba, Siposnéhoz, egy gyógyszerész özvegyéhez. Ez volt az egyetlen, akivel összejött. Félt az emberektől, a lakóktól, mindenkitől, mert az egész ház titokzatos összebújása jelezte közéletét.

A József-köruti házmester-pár bizonyos megilletődött szomorúsággal beszélt róluk ma is.

— Szegény Ryhliczkyék... Szegény Zoltán! ... Egyebet nem mondhatunk róla, csak nagyon sajnáljuk. Sosm volt velük bajunk. A házbért mindig pontosan fizették, egyébként alig érintkezünk velük, pláne a Zoltán esete óta, ami igazán meglepett bennünket. Mióta a Zoltán elment innen, az öreg asszony bujdosott, persze mert a lakók folyton leselkedtek rájuk... A hurcolkodásnál — mi mondtunk fel nekik — csendben, szomorúan váltak el tőlünk, az öreg Ryhliczkyné csak annyit mondott: — Nem volt igaz, amit beszéltek, hogy én is bele vagyok keverve a dologba... — Majd kezét fogtuk: — Isten velük! — szólt. — Még meglátogatom magukat, de azóta még nem járt itt...

A József körut 62. szám alól Budára, az Átlós-ut 2. száma alá egy modern bérpalotába hurcolkodtak Ryhliczkyék. A lakók címjegyzékében nem szerepel a Ryhliczky név, mert a Ryhliczky Margit férje nevére vettek lakást. Erdős

Emil pósta- és távirtda tiszt névjegye jelzi, hogy itt lakik Ryhliczky Zoltán családja. 1912. február-ra vette ki 1300 koronáért a két utcai és egy udvari szobából álló lakást Erdős Emil, s a főberlő, özvegy Ryhliczky Tituszné, a bankcsaló anyja — aiberlő.

Ebben a házában senki sem tudta eddig, hogy kik a Ryhliczkyék. Mikor megudták, hogy a Ryhliczky Zoltán hozzátartozói a II. emelet 3. ajtó szám lakói, a meglepetéstől majd elalált a szava a házmestereknek. Most már megértették egyes apró, eddig semmi fontosságot nem tulajdonított momentumok jelentését: attól a naptól kezdve, mióta Bauer-Bajort Budapestre hozták, Ryhliczkyék a lefüggönyözött lakásba vonultak és azóta ki sem moccanak. Pedig azelőtt mindig a folyosón lehetett látni valakit a család tagjai közül. Erdős né meg épen augusztus 16-án, a Bauer megérkezése napján utazott el Budapestre és máig sem jött haza. Elmesélték a házbéliek, hogy Ryhliczkynek csak a szomszédjával, Kolm Pál cipész feleségével jön össze, cselédet nem tartanak, vendégek nem járnak hozzájuk, sőt ők maguk is ritkán mennek el otthonról. Csak Erdős járt reggelenként hivatalba, feleségével együtt, aki szintén a posta és távirtdánál van alkalmazásban. Most már csak Erdős jár a hivatalba is, mióta felesége elutazott. Kapuzárás után február óta csak az egyik Ryhliczky fiu maradt ki, — kétszer és féltizenegyig. Általában igen szerény és szegény népek. Csak egy valami ütött szöveget a házmesterek fejébe, a hurcolkodásnál is segített egy tisztiszolga, azóta is ez az egyetlen látogató jár hozzájuk. Ezeket beszélte Ryhliczky Zoltán ismeretlenségbe merült, jobb sorsra érdemes családjáról a házmester.

Pálmay Ilka végre visszavonul.

— A művésznő a modern színésznőkről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 23.

Reichenauból, ahol a nyarat töltötte, tegnap hazaérkezett Pálmay Ilka. Véletlenül mindjárt egy ujságíróval találkozott és beszélgetett a művésznő, Beszélt mindenről, párisi tapasztalatairól, a női divat és a férfi divat tulzásairól, férfiakról, nőkről, de legérdekesebben jövődö terveiről:

— Visszavonulok teljesen, elég volt a dicsőségéből... Most is kaptam Kanadából ajánlatot havi 7500 korona gázsira, de visszautasítottam. Szeretnék egy csöndes kis birtokot venni, ahol nyugodtan élhetnék, ahová nem kísérne el az emberek közönségessége. Tudja, — mindig kutatnak az ember magánügyeiben és mindig kitalálnak valami friss pletykát... Bár felül tudok emelkedni az ilyen közönséges kicsiségeken, de mégis bánt egy kissé... Már azon is gondolkodtam, hogy kiszakitom magamat teljesen a magyar milióból és valahol Karintiában veszek egy kis villát. El szeretnék menekülni innen, de örökre...

Rátért még a mai művészetre is:

— Eltűntek a régi szép idők — mondja szomorúan — ma nincs is művészetünk... Tisztelet a kivételnek, — de higgye el, oly tömegesen tódulnak a művészi pályára, minden leány, akinek csak nincs pupja, vagy ép a lába, — színésznő akar lenni, ha mindjárt egy pötty talentum sincs benne. Ilyen társaságban aztán nem igen fedezünk fel igazi művészetet. Megdöbbenve tapasztaltam a modortalanságukat és a bretlimódis viselkedésüket, amint izléstelenül dobálják fel lábukat. Hát ez művészet? Nem, — ez még csak nem is temperamentum. Ne menjünk messzire, még csak tizenöt évvel is, ha valaki — akár én is, az égnek dobtam volna lábaimat, kintasítottak volna a színházból, annyit

bizonyos. De hát más idők, más emberek... Nem kevés fájdalommal azt is tapasztaltam, hogy az igazi tehetségek ma nem is érvényesülnek. Higgye el édesem, így van ez a művészet szent berkeiben... Nemcsak a színművészetben, hanem a pikturában, zenében, irodalomban, mindennél így van. Ma nem igen akad mecénás sem... Az igazi tehetség elvész, megdöbbenően változtak a viszonyok. Az emberek érzéketlenek lettek, a művészelekek kihaltak...

A nagy művészről elhallgatott.

HIREK.

Fegyelmi eljárás

a szegedi városi mérnökök ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, augusztus 23.

Lázár György Szeged polgármestere egy följelentés alapján fegyelmi vizsgálatot rendelt el az egész városi mérnökség ellen. A feljelentő Gróf Árpád dr. szegedi ügyvéd volt. Az ügyvéd azt panasolta, hogy mivel az ő házának építését nem városi mérnökségi emberre bízta, hanem magánúton végeztette, a mérnökség folytonos akadályokat gürdített elébe és neki ezáltal anyagi kárt okozott.

A visszaélések egész sora van elmondva a feljelentésben s minden vád bizonyítékokkal és adatokkal van támogatva. Többek között bejelenti a polgármesternek, hogy a mérnökség közegei magánvállalatoknál és magánépítkezéseknél ellenőrzési szerepet vállaltak és ezért pénzt fogadtak el, hogy egy Savanya Illés nevű teljesen vagyontalan embernek juttattak munkát és olyan vállalatot, amelyhez okvetlenül pénz kell, úgy, hogy minden feltevés amellett szól, hogy a városi mérnökök a csendes társ szerepét töltötték be; bejelenti, hogy a Liska-féle bioszkopnak a Dugonics-térre építési engedélyt akartak szerezni; hogy a városi mérnökség által vezetett Dugonics-utcai iskolaépítkezésnél a mennyezet gondatlanság miatt beszakadt és egy munkást nyomorékká tett, stb.

Ezekon kívül több kisebb-nagyobb visszaélést sorol fel a feljelentő, úgy, hogy a polgármesternek el kellett rendelnie a fegyelmi vizsgálatot. Az eset nagy feltűnést keltett Szegeden, ahol most élénken pertraktálják a monstre-fegyelmi ügyet.

— Berchtold gróf balkáni akciója. Budapestre jelentik: Berchtold Lipót gróf külügyminiszter tegnap este 7 óra 10 perckor Budapestre érkezett; a nyugati pályaudvarról a külügyminiszter a keleti pályaudvarra hajtatott, ahonnan a személyvonattal tovább utazott csongrád megyei birtokára, Árpádhalomra. Innen Berchtold gróf a nejével együtt e hónap 25-én a román királyi pár meghívására Szinájába utazik.

Bécsből jelentik: Diplomáciai körökben hirtér, hogy a török kormány visszautasította Berchtold gróf külügyminiszter ismert javaslatát. A török kormány ugyanis a külügyminiszter javaslatában a török birodalomnak olyan decentralizálására való törekvést lát, amely erősen veszélyeztetné az ottoman birodalom egységét. Ezzel a hírrel kapcsolatban azt is beszélik, hogy Berchtold gróf látogatása a román királynál elmarad.

— Barát Ármán miniszteri osztálytanácsos. Budapestre jelentik: A hivatalos lap egyik legközelebbi száma közölni fogja, hogy a király Barát Ármán királyi tanácsosnak, a miniszterelnökségi sajtóosztály főnökének az osztálytanácsosi címet és jelleget adományozta. Barát két évtizeden át temesvári újságíró volt és vidéki hírlapírói pályája alatt nemcsak Temesvárott, hanem a magyar vidéki újságírók körében is tekintélyt, tiszteletet és szeretet szerzett. Kitüntetésé most is osztatlan örömet keltett.

— Káplánok kinevezése. Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök szeptember hó elsejével a következőket nevezte ki káplánokká. Horváth Lénárdot Világosra, Eusch Jánost Lippára, Márffy Józsefet Kevermesre, Tóth Pétert Apátfalvára, Gyenes Györgyöt Csanádpalotára, Tóth Jánost Uj-aradra, Gutjahr Károlyt Ujszentannára, Leimeter Józsefet Magyarpécskára, Matkovič Alajost Pantotára.

— Az ijesztő hadgyakorlatok. Konstantinápolyból jelentik: A török diplomácia körében élénk feltűnést és nagy izgalmat kelt a plevjei mutesariff jelentése. A plevjei mutesariff hivatalos jelentést tett a török kormányhoz arról, hogy Ausztria-Magyarország Kabuljevonál, a montenegrói határon hadgyakorlatok ürügye alatt nagyon erős és nagyszámú csapatömegeket vont össze. A törökök nagyon különösnek tartják, hogy a kritikus ponton éppen most gyakorlatoznak. — A konstantinápolyi táviratra a bécsi külügyi hivatalban kijelentették, hogy Kabuljevonál tényleg folynak katonai gyakorlatok, de ennek semmi különösebb jelentőségük nincsen. Érdekes, hogy amint most a kabuljevoi gyakorlatok a török diplomáciát aggodalomba, ugyanúgy keltett ijedséget néhány nap előtt a temesszigeti tüzérségi gyakorlat a szerbekben. A közös hadsereg hadgyakorlatait a Balkánon sajtóságonként télelmesnek találják.

— Versengés a görög katolikus püspökségért. Kisvárdáról jelentik: Ismeretes az a versengés, amely az új görög katolikus püspökség székhelye miatt Hajdudorog és Nyiregyháza között folyt le. Most megszólalt ebben a kérdésben Szabolcsmegyének Nyiregyháza után legnagyobb községe, Kisvárdá is. Az itteni görög katolikus egyház kedden közgyűlést tartott, amelyen örömmel adott kifejezést afelett, hogy a király az új püspökséget megalapította és annak székhelyül Hajdudorogot jelölte. Egyben élénken tiltakoztak az ellen a törekvés ellen, amely a püspökség székhelyét Nyiregyháza akarja helyezni.

— Operaénekesnőből szállodásné. A felejthetetlen Ney Dávid leánya, Ney Hermina az Operaháznak volt tagja. Jött a kormánybiztos, jött a nagy átalakítás, a sok távozóval együtt Ney Hermina is kilépett az Operaházból. Ney Hermina külföldre ment, a nyarat pedig Ischlben töltötte. Itt megismerkedett a Victoria-hotel tulajdonosának a fiával, Wischbert Jánossal, aki az elsőrangú szállót vezeti. Wischbert szüleinek élénk tiltakozása ellenére feleségül vette Ney Hermint. Az esküvő nemrégiben meg is történt, sőt már azóta a béke is szent az új pár és a férj szülei között. Ney Hermina éppen olyan kitűnő asszonynak mutatkozott, mint amilyen énekesnő volt. Nagy energiával, lelkesedéssel és hozzáértéssel vesz részt a szálló vezetésében. A konyhát vezeti.

— Halálozás. Özv. Keszler Edéné, szül. Térfi Cecília, e hó 21-én, 78 éves korában Komáromban meghalt. Temetése ma délután volt a komáromi előkelő közönség igen nagy részvétele mellett. Az elhunytban Keszler Ede, az aradi Nemzeti Színház kiváló művésze, anyját gyászolja.

— Tizenöt tonnás kocsik forgalomba helyezése az aradi és csanádi egyesült vasutakon. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága az állomásain kifüggesztett hirdetésük útján tudomására hozta a szállító feleknek, hogy a 15 tonna raksúlyú kocsik összes vonalaikon akadálytalanul közlekedhetnek f. év augusztus hó 15-től kezdődőleg. Minthogy pedig a vasut kocsiparkjában 1005 ilyen 15 tonna raksúlyú kocsi van, az a rendelkezés egyszerre 500 kocsinak megfelelő szaporulatot jelent, ami lehetővé teszi, hogy az őszi forgalomban beállni szokott kocsihány — az ez évi hadgyakorlat dacára — el lesz kerülhető, abban az esetben, ha a szállítók saját érdekükben is a 15 tonnás kocsikat teljes raksúlyukig megrakva használják fel a szállító-soknál.

— A lázongó orosz tengerészek. Pétervárról jelentik: A fekete-tengeri flotta legénységének forrongása mind nagyobb méretű lesz. A legutóbbi időben százánál több matrózt letartóztatnak, de a forrongás mind a mellett tovább tart. A tengerészeti minisztérium mélyen hallgat s az újságok sem mernek a lázadásról tudósítást közölni, noha igen sok jelentést kapnak a mozgalom terjedéséről. A Kagul-hajó legénységének lázadása dolgában azt közlik, hogy a Kagul nem páncélos hajó, hanem katonai szállítóhajó volt, amelyen számos letartóztatott matrózt vittek. A matrózok éjjel meggyilkolták a hajó tisztjeit, azután megfúrták a hajót s ők maguk a mentőcsónakokon elmenekültek. A hajó elsüllyedt. Az a hír, hogy a Kagul-ra a partról ágyúval lövöldöztek volna, nem felel meg a valóságnak, mert a lázadás éjjel történt s a sötétség miatt sem a partról, sem a többi hajóról nem vettek észre semmit. A gyilkos matrózok közül senkit sem tudtak elfogni.

— Haldoklik a Burg-Teater igazgatója. Bécsből jelentik: Berger Alfréd báró a Burg Teater igazgatója, aki hosszabb idő óta betegeskedik, állapota ma válságosra fordult. Az esti órákban agónia állott be, úgy, hogy a hatvan éves báró halálát minden percben váják.

— Tífuszjárvány a mosztári helyőrségben. Szerajevóból jelentik: A mosztári helyőrség legénysége között az utóbbi napokban negyven tífuszos eset fordult elő. Eddig a betegek közül hatan meghaltak.

— Elítélt pékmester. Megirtuk, hogy a rendőrség egy múlt héten megtartott razzia alkalmával Baboff Mita bolgár pék műhelyében olyan tisztátalan állapotot talált, ami miatt meg kellett indítani ellene a kihágási eljárást. A rendőrség a feljelentéséhez csatolta azokat az undort keltő szennyes tészatakarókéndőket, amelyeket nem lehetett megtűrni a rendőrbíró hivatalos helyiségében, mert megfertőzték a levegőt. Jó Béla helyettes rendőrbíró ma tárgyalta Baboff ügyét és a közegészségügyi törvény alapján öt 10 napi fogházbüntetésre átváltoztatható 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Azzal védekezett a vádlott, hogy napokig távol volt műhelyétől, mert el kellett utaznia Aradról és egyik segédje, aki azóta már meg is szökött, boszúból csempészte be a piszkos rongyokat. Az ítéletben megnyugodott.

— Egy fillér, melynek nincs gazdája. A bécsi hivatalos lap mai számában a következő felhívást teszi közzé:

A bécsi cs. k. belvárosi járásbírósg felhívja az érdekelt örökösöket, hogy a harminc évvel ezelőtt Bécsben elhalt Pálffy Ferenc gróf hagyatéka gyanánt, a polgári bíróság letét-hivatalában kezelt egy fillér (fél krajcár) iránt való igényeiket egy esztendő, hat hét és három nap alatt jelentsék be. A későn érkező igénykeresetet figyelembe nem veszik, ha pedig örökösök nem jelentkeznek, a letét a cs. kir. kincstárba száll.

A régen elhunyt magyar mágnás hagyatékán az örökösök már régen megosztottak, a félkrajcár kivételével, melyet az osztrák hivatal eddig lelkiismeretes buzgalommal könyvelt el, tömördek tintát és papírost pazarolva rá. Jelentkező azonban aligha fog akadni, mert a kellően felszerelt kérvény és melléklésre legalább is ötven koronára rugó bélyegeket kell ragasztani. Ilyenformán tehát a félkrajcárral az osztrák kincstár fog gazdagodni.

— Rabló cigányok. Székesfehérvárról jelentik: Fehérmegyében az utóbbi időben ismét nagyon elszaporodtak a garázdálkodó cigányok. Kiss János garázdálkodó ma gyalogszerrel akart Székesfehérvárra menni, utközben egy cigányleány csatlakozott melléje. Kiss szoba elegyedett a cigányleánnyal és elmondta, hogy azért megy a városba, hogy ott disznókat vásároljon. A leány ekkor odaintette a bokrokban leselkedő cigányokat, akik a gazdát földreterpelték és megfosztották pénztől. A esendőrség még a délután elfogta a főcinkosokat Kolompár Marcsa és Kolompár Keje személyében, akiket az ügyészségre szállítottak.

— **Korai ősz.** Még egy hónap választ el bennünket az ősz beköszöntésének hivatalos időpontjától, az idő ellenben úgy Aradon, mint a környéken már napok óta őszi jelegzetű. A gyakori esőzés mellett ugyszólván állandóan hűvös napok vannak.

— **Toselliék operát irnak.** *Milanóból* jelentik: A *Corriere de la Sera* jelentése szerint a *Toselli* házaspár egy operetten dolgozik. Lujza hercegnő írja a szöveget és a férje a zenét. A *Sonsogno* cég már megvette a művet és még az őszi szezonban elő fogják adni Németországban és Olaszországban egyidejűleg.

— **A lóversenyjáték áldozatai.** *Budapestről* jelentik: Az éjszaka a Margit-parkban agyon akarta löni magát egy intelligens kinézésű fiatalember. A közelben posztoló rendőr azonban figyelemmel kísértte, mert nagyon izgatottan viselkedett és amikor a revolvert már a mellének szegezte, odaugrott hozzá és kiütötte a kezéből a fegyvert. A rendőr az elkeseredett fiatalembert bevitte a főkapitányságra, ahol az inspekciós rendőrfogalmazó vallatásra fogta. Elmondta, hogy Róth Istvánnak hívják és államvasuti raktárgyakornok. Azért keseredett el, mert a lóversenyen elveszítette a pénzét és nincs miből megélnie. Emiatt szánta magát a halálra. A főkapitányságon megígértették az elkeseredett fiatalemberrel, hogy nem gondol többé öngyilkosságra és azután szabadon bocsátották. — A rendőrség ma reggel letartóztatta Karczag Miklós 26 éves könyvelőt, aki a Laurencz és Klement automobil cégnél volt alkalmazásban. A mi nap megbízták, hogy Tatán inkasszáljon 3000 koronát. Ezt meg is tette Karczag, a 3000 koronával meg jó tippel felfegyverkezve kiment a lóversenyre, abban a reményben, hogy az elsikkasztott pénzt megtízszéri, de pechje volt, a pénzt az utolsó krajcárig elvesztette.

— **Elgázolt család.** *Kiskunfélegyházáról* jelentik: *Turcsányi* Ferenc a feleségével és unokájával tegnap este kocsin hazafelé tartott a csolyosi uton. A vasuti sinen áthaladva, nem vették észre a szeged-kiskunfélegyházai személyvonatot, mely a kocsit fölborította és mindhármukat a fölismerhetetlenségig összeroncoltta. A szerencsétlenségnek az az oka, hogy Kucsera Menyhért vasuti őr elfelejtette a sorompót lebocsátani és *Turcsányi* bátran hajtott a sinre. A vasuti őrt letartóztatták.

— **Öngyilkos életunt.** Ma délután öngyilkosságot követett el *Albert* Viktor 27 éves zenész *Bercsényi* Miklós utca 37. szám alatt lévő lakásán. Rég óta betegeskedő ember, zsirkószoadaoldatot ivott és súlyos belső sérüléssel a mentők a kórházba szállították.

— **Kórházból megszökött betörő.** *Debrecenből* jelentik: Vakmerő módon szökött meg az itteni kórházból *Szabó* Lajos, akit betörés miatt tartóztattak le. Minthogy letartóztatásakor beteg volt, kórházba szállították. Bár egész nap a legéberebb őrizet alatt állott, valahogyan mégis sikerült kimászni az egyik ablakon és nyomtalanul eltűnt. A rendőrség köröző levelet adott ki ellene.

— **Orvosi körökből.** *Groszmann Emil* dr. lakását *Széchenyi*-utca 10. szám alá (*Uj Szántay*-féle ház, földszint) helyezte át és ezentul 3 órától 1/2, 5-ig rendel.

— **Az első megbízás.** *Robiczek* József, akinek a *Csanádi* Takarékpénztár palotájában van kávé-tüzlete, feljelentést tett az aradi rendőrségen *Hettmann* Márton nevű hetese ellen. Három nappal ezelőtt fogadta fel a fiut és ma bizta meg őt első ízben árúnak vevőhöz való elszállításával. Őt kiló kávét kellett Ujaradra vinnie és hogy ez gyorsan menjen, odaadta a hetesnek a kerékpárját is. Az elszállított kávé felvett árával és a 100 korona értékű kerékpárral *Hettmann* megszökött. A rendőrség elrendelte kézrekerítését.

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor* elsőrangú ékszerésznél Arad, *Andrássy-tér* *Minorita*-palota. Telefon 321.

— **Hentes, aki dőghust árul.** *Szegedről* jelentik: Az utóbbi napokban feltűnően sok volt azoknak az embereknek a száma, akik gyanus megbetegedés következtében kórházba kerültek. Az orvosi vizsgálat a legtöbb esetben ételmérgezést állapított meg, a rendőri vizsgálat azonban mindez ideig nem tudta kideríteni, honnan ered ez a sok ételmérgezés. Névtelen följelentés alapján most kiderült, hogy egy zughentes, *Héger* T. árasztja el a piacot romlott hússal. A rendőrség titkban vizsgálatot tartott a hentes lakásán és ott elbrejtve nagymennyiségű dőghust talált. A romlott húst, melyet leginkább a szegényebb nép vásárolt jutányos áron, elkobozták, a hentest pedig letartóztatták.

— **Rendőri hírek.** *Simandán* György *Aulich* Lajos utca 16. számú házában lakó hentes feljelentést tett K. M. nevű inasa ellen, mert ez 42 koronát kivetett a pénztárból és megszökött. A rendőrség kézrekerítette az inast, aki bevallotta bűnét és visszaadta a pénz egy részét. Megindították ellene az eljárást. — *Biró* János asztalossegéd bejelentette a rendőrségnek, hogy míg ő munkában volt, azalatt K. J. szabóinas megjelent a lakásán, háziasszonyától elkérte ünneplő ruháját, hogy azt vasaltatni viszi. Este visszahozta a ruhát, mikor ő annak zsebeit átkutatta, rájött, hogy a bennefejtett aranyláncát ellopták. A szabóinast gyanúsítja. Megindították ellene az eljárást. — *Czucker* Zsigmond feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki *Ferdinánd*-utca 1. számú lakásának előszobájából felöltőjét ellopta. A nyomozás megindult.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 23-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* *Grünfeld* Henrik vendéglősnek *Paula* nevű leánya. *Drehsin* Péter gazdálkodónak *Mihály* nevű fia. *Hollender* Aladár fakereskedőnek *Julia* nevű leánya. *Világ* Herman keresk. utazónak *Erzsébet* nevű leánya. *Tószegi* Pál kalauznak *Erzsébet* nevű leánya. *Faragó* Miklós napszámosnak *Margit* nevű leánya. *Betyár* János vasuti őrnek *András* nevű fia. *Czakó* József fékezőnek *Margit* nevű leánya. *Gyeluk* Péter asztalosnak *Terézia* nevű leánya. *Lenkey* Antal építőmesternek *Jolán* nevű leánya. *Meghalt:* *Marjovszki* Sándor pincér 44 éves. *Batrina* Illés 67 éves napszámos. *Arm* Jánosné 21 éves szolgálja neje. Házasság nem fordult elő.

— **Aradmegye** legújabb kézi térképe vászonra huzva 1 korona. *Ingusz I. és fia* könyvkereskedésében *Arad*. 5151

— **Medgyaszay** Vilma a világhírű kabaret művésznő így ír a dr. *Biró*-féle *Havasi-Gyopár* krémről: Kedves Doktor Ur! Az Ön által készített „Havasi Gyopár Crém” a legkitünőbb arc krém! Mindenkinék ajánlhatom. Kitünő tisztelettel *Medgyaszay* Vilma. 5093

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Használt tankönyveket** legelőnyösebben vásárol *Ingusznál* csak a *Weitzer*-utcában. 5151

— **Szabó-féle** pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon *Vojtek* és *Weisz* és *Hanzu* *Nesztor* droguistáknál. E szappan egyedüli készítője *Szabó Béla* pipereszappangyáros *Miskolcon*. 4041

— **Legjobb cigarettafüvelek** *Kerpelnél*.
— **Confetti**, serpentin, lampionok, és legújabb képes lapok *Kerpel* Izsónál kaphatók.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Naptárhirdetők szives figyelmébe! Az Aradi Közlöny kihadóhivatala az előbbi évekhez hasonlóan az idén is, nagyszabású, díszesen illusztrált naptárt ad ki. Minthogy a naptár már nyomás alatt van, arra kérjük t. hirdetőinket, hogy feladni szándékolt hirdetésüket — annak jó elhelyezése érdekében — idejekorán hozzánk juttatni sziveskedjenek.

H. F. Szaklap bizonyára szivesen veszi a cikket.

TARKASÁGOK.

(Az idő mulik.) A helyettes-tanító urat ebédre hívták meg. Szegény az egész idő alatt egy szót sem tudott beszélni. Keresett valami témát, de nem talál! Végre a hus mellé krumplit szolgáltak fel s a tanító ur megtalálta a beszélgetés induló-pontját:

— Most van ép 330 éve nagyságos asszonyom — szólt a szomszédnőjéhez — hogy *Drake* *Ferenc* a burgonyát Európába hozta!

— Igen, igen, — felelt a bájos szomszédnő — már háromszáz esztendeje! Istenem, hogy telik az idő!

(A kenyér.) Még a boldogult kánikula idejében történt. Egy kisebb vendéglőbe mentem vacsorázni. A mellettem levő asztalnál egy ur örülten csengett. A pincér odarohan.

— Parancsol, krmásan?

— Ez a kenyér vizes, ezt nem lehet inni, hozzon másikat.

Két perc múlva. Ujabb örült csengetés.

— Hé, pincér, hisz ez a kenyér is vizes!

A derék kiszolgáló indignálódva mutatta a kezét: — Nem csoda kérem ebben a nagy melegben, tessék csak megnézni, hogy izzadok!

(Ujságszemelvények.) Nemrégiben egy kis szemelvényt adtunk a napilapokban megjelent furcsább-nál furcsább cikkekről. Az önkéntelen humornak ebből a fajtájából valók a következők:

Egy vidéki lap temetési referációjából:

S. dr. *magasköptü*, gyönyörű, a jelenvotakat mélyen megható beszédében magasztalta az elhunyt érdemeit.

Szép, szép, de hogy érezték magukat a közelében állók?

Musset *Alfréd*et a szerelem ölte meg. *Szöke* dr., a családi afférjáról híres szécsényi ügyvéd megölte a szerelmét. Erre vall legalább a következő pár sor, mely egy róla szóló tudósításnak volt a címe:

A szécsényi dráma.

A szerelemgyilkos ügyvéd bűnügyének tárgyalása.

Egy délvidéki helységről nemrég elköltözött egy közszeretethen álló fiskális. A helyi lap érdekeuen bucsuzott tőle és e bucsuzatából megtudtuk azt is, hogy a távozó ügyvéd minden egyéni érteken felül egy páratlan világcsodának is volt a boldog birtokosa. A bucsuzató így szólt:

A távozó *Str. J.*; dr.-ban társadalmunk egy rokonszenves, köztisztelőben és szeretetben álló tagját veszíti el, ki a *hazaszeretettől* lángoló *hegedűjével* nem egyszer vidította fel társadalmunk kedélyhangulatát.

Nem mindennapi akrobata mutatványról adott egyik szegedi laptársunk hirt, midőn azt írta:

Lefújták a városi téglagyárat!

Szegeden történt ez a szivettépő családi dráma, melyről a következő sorok számolnak be:

Már a rakodóparton, közvetlenül a víz mellett állott a halálra szánt asszony, amikor a kis *ötvenesztendős* *Lajos* térdreborult előtte, átkarolta a lábait és messze hallható hangon, keservesen, sirva kiabált:

— Anyuskám, ne öljük meg egymást!

Szegény, ötvenesztendős, kis *Lajos*, milyen megható a sorsod!

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatali és hirdetési osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Az időjárás ismét rendellenes. Máskor ilyenkor a legkellemesebb nyári napok szoktak lenni, míg ez idő szerint hűvös, esős őszi napok vannak. A gabonázület irányzata tartott.

Elkelt a mai piacon:

2500 mm. buza 19 00—21 20 (minőség szerint.)

Rozs	18 00
Árpa	17 60
Zab	18 60
Tengeri	19 60

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 23

Készáru.

Amerika egynegyeddel magasabb. Kínálat, vételkedv mérsékelt, 20 ezer mm. ta tott.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. októberi	11 47 1 48 11 53 11 54	
Buza 1913. áprilisi	1 38—11 39 11 93—11 94	
Rozs 191. októberi	9 58 9 59 9 64 9 5	
Tengeri 19 2 aug.	9 75 9 6 9 3 9 74	
Tengeri 1913. májusi	7 74—7 75 7 8—7 79	
Zab 19 2. októberi	10 05—10 06 10 11—10 12	
Az árak 50 kilonként számítva.		

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. augusztus 23.

Buza (szokvány-minőség):

5 kilogrammos	—	—	10 35	0 40
7 7	—	—	10 45	10 50
7 8	—	—	10 55	0 60
7 9	—	—	10 60	10 65

Buza (Temesvári keresk. áru):

7 5 kilogrammos	—	—	10 35	10 40
Rozs	—	—	8 65	8 70
Árpa	—	—	9 00	9 10
Zab	—	—	9 20	9 30
Tengeri	—	—	9 30	9 35

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 23 —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	107 50
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87 05
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—	76 75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87 —
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	89 50
Magyar nyerebménysorsjegy kölcsön	—	—	—	213 —
Tímászab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	143 —
Osztrák járadék papírban	—	—	—	87 20
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	90 20
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	112 75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87 10
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	158 —
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	20 65
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	851 —
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	645 50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	711 50
20 frankos arany (Napoleonador)	—	—	—	19 08
Német birodalmi márka	—	—	—	117 75
Londoni vista	—	—	—	241 25
Páris vista	—	—	—	95.37 ¹ / ₂
10 márkás arany	—	—	—	28.55

Kőbányai sertéspiac.

— Augusztus 23 —

Augusztus 22. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 160—162 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 172—176 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi augusztus hó 20. napján volt készlet 36942 drb. — 1912. augusztus hó 21-én felhajtott 247 drb. — 1912. augusztus 21-én elszál-

lított 476 drb. — 1912. augusztus 22. napjára maradt készletben 36713 drb.

A bizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1912. augusztus 24-én

1. Brinken hadnagv és a felke'ök. Dráma. — 2. A kihálszott menyasszony. Kacagató. — 3. Gaumont utca 26. — 4. Willi mint matróz. Humoros. — 5. A szerelem temetője. Dráma.

Előadások délután 7 óráig kezdve esti 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpada

Ma szombaton, 1912. augusztus 24-én:

1. Ma ken szigete. Természetutáni felvétel. — 2. A bíró l ikifurda ára. Me ható dráma. — 3. A kis kedvenc. Humoros. — 4. Prol-tarok. Szó isis dráma 3 felvonásban.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódva gosan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsort ingyen kapni a jegyzedőknél. — Saját zenekar. — Rubatár. — Buffet.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTTÉR.*

Apol'ó Színház.

Augusztus hó 24., 25. és 26-án

Proletárok

Szociális dráma

Egy szegény munkáscsalád életéből.
3 felvonásban.

Szociális sláger. 2100 méter.

3711

Uj zeneiskola Aradon!

Tisztelettel ért-sítjük Arad és vidéke nagydíemű közönségét, hogy szeptember 1-jével Aradon, Andrassy-ut 8. szám alatt (II. em., a Minorita templommal szemben) a modern zenei kultúra legmagasabb ni vóján álkó, zeneakadémiai módszer szerint működő

5 főhangszeres zeneiskolát

nyitunk

Hangszerek: hegedű, zongora, cimbalom, cello és ének.

Tandij: (3 és ill. 4 növendékkel 1 órában). 2 főhangszerrel és 9 mellék-tanszakkal együtt 8. ill. 12 korona.

Előjegyezhetni Szalay Aranka tanárnőnél (Rakóczi u. 23.) Ugyanott részletes körlevél kapható.

A beiratkozásokat és felvételi vizsgákat augusztus 27-től szeptember 10-ig tartjuk.

Támászkodva magas képzettségünkre és hosszú, eredményes gyakorlatunkra, bizalommal kérjük az aradi né. közönség támogatását, kiváló tisztelettel:

Szalay Aranka, Zey Margit,
a zongora- ének okl. tanárnője. okl. zongora-tanár.

Dr. Mezey Zsigmond,

okl. hegedűtanár, a cello-, viola- és mellék-tanszakkok tanára. 4916

Telefon városi és megyei Telefon 902. 902.

FÉLÁRU
SZÉP, TISZTA
ÚJ BEKÖTÉSŰ
ISKOLAKÖNYVEK
LEGJABB KIADÁSBAN,
LEGELŐNYÖSEBBEN KAPHATÓK

DÉCSI GÉZA
KÖNYVÜZLETÉBEN NÁDASDY-PALOTA.

Legujabb sportcipők,
Sandalok már megérkeztek!

Óriási választék!

Versenyneküli áruk.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

19475—1912.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a m. kir. belügyminiszter 114164—912. sz. a. kelt rendeletével az eddig is érvényben volt illeték állás és helypénzszabályzatnak érvényét változtatás nélkül 1919 évi december hó 31-ig meghosszabbította.

Arad, 1912. évi augusztus 17.
A városi tanács.

523—1912. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a rendőr és tűzoltó legénység ruhaszükségletének szállítása, valamint a szegényház ruhaszükségletének elkészítése iránt folyó év augusztus hó 26-án délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni lehet szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi aug. hó 12-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Izr. Fiuinternátus

Arad, Chorin Áron-utca 1.

Modernül berendezett intézet.

Felvesz

rendes és magántanulókat

Gondos, családi, vallásos nevelés és szigorú felügyelet.
Zongora használat.

5003

Prospektust készséggel küld az igazgatóság. Telefon 903.

Vigyázzunk a bevásárlásnál

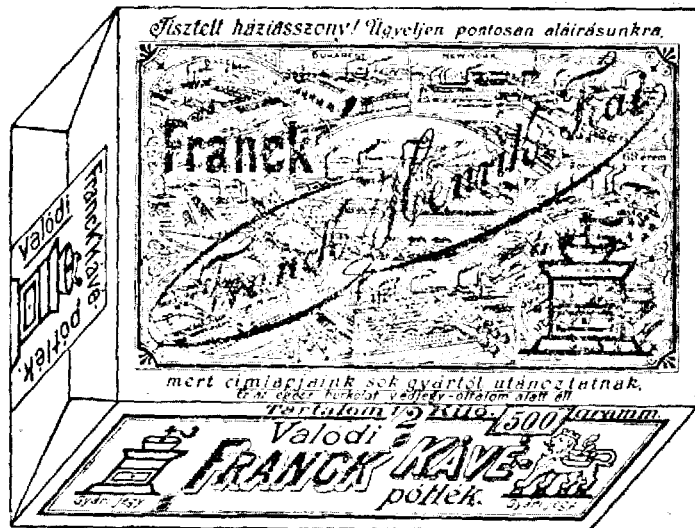
Tisztelt Háziasszony!

Ugyeljen jól arra, — vannak ládikák a forgó tomban, melyekben nem

valódi : Franck;

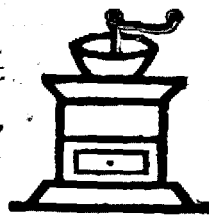
hanem utánzat van!

Nagyon óvakodjék, kérem,

az utánzatoktól!

Ha jóízű italt, tápláló kávét akar, tessék valódi : Franck : kávé-pótléket kérni, mely azonban —

csak ezzel a lajstromozott: Gyári lezvev és ezzel a lajstromozott aláírással:

Franck Henrik Fiai

valódi. —

Mag. post. L-7792, 05101K28

Szálloda átvételi értesítés

Mély tisztelettel értesitem Lippa és vidéke nagyjérdemű közönségét, hogy a lippai

„József főherceg“ nagyszállodát

megvettem, s minden igyekezetem oda irányul, hogy a modern kor igényei ek mindenben megfelelek. Kitünő étterem, régi, elismert jó kávéházi italok, figyelmes, előzékeny kiszolgálás, tiszta, kényelmes szobák nyújtása ellenében kérem a mélyen tisztelt közönséget, hogy látogatásával vállalatom sikerét előmozdítani sziveskedjék.

Ünnepélyes megnyitás ma este.

Országos hírű Hagenmacher kőbányai szalonőr állandóan csapon. Lippai „József főherceg“ gyöngye berünlönlegesség. Legkellemesebb szórakozóhely! Magyar és francia pezsgők! Kiváló tisztelettel

5394

Dózsa Márk, vendéglős.

Posta-

csomag feladási

és

utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

Andrássy-tér 20. sz. Fischer Eliz-palota
A Budapesti Csipke
Áruház fiók üzlete.

A hölgyközönség figyelmébe ajánlja az őszi idényre
ujdonságokkal felszerelt raktárát. Női-, férfi- és gyer-
mek harisnyák, schállok, válkendők, selymek, ospi-
kék, szalagok, keztyűk és az összes szabó kellékek.

2811

Ezen rovatban minden szó egy-
j sori beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Szócikk hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbeli megkeresés nem közzétehető. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kinyomtatott szavak a közlésben aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések elől fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivanatra díjtalanul megszerkesztül. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

OKTATÁS.

Zongora tanítónő

vállal órákat. Házhoz is jár. Cim
a kiadóban. 5393

Musikabiturientin

ertheit Unterricht in Klavier und
Musiktheorie mit besten Erfolg
laut Lehrplan der Wiener Musik-
akademie. Einschreibungen Vor-
mittag Batthyány-gasse 17., Nach-
mittag Demeter-gasse 111/a. 6589

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint
Vojtek és Weiszól. III-711

ALKALMAZÁST NYER.

Kereskedők,

kik üzletvezetőnek képzettek ki,
„Biztos jövő“ jelige alatt jelent-
kezhetnek e lap kiadóhivatalában.
Magyar, német és román nyelv-
tudás megkívántatik. 5400

Irodai alkalmazást

nyer, egy a magyar-német gyors-
írásban és gépirásban gyakorlott
nő, ki pénztárkezelésre is vállalkozik
és 1000 korona értékű óvadékot
nyújthat. Ajánlatok „Állandó“
jelige alatt a fizetési igények
és személyi körülmények közlése
mellett a kiadóhivatalba kéretnek.
5397

INGATLAN.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15
évig adómentes Álmos-utcai (Máv.
fűtőház mellett) bérházaim megvételét.
Értekezhetni: Codilla építész
irodájában. József főherceg-ut 19.
szám alatt. 2741

4-6 katasztrális hold

jó szőlőt óhajtanék venni a hegyalján,
lehetőleg alacsony fekvéssel.
Csakis tulajdonosok irjanak. Sál-
bereisz Béla Seprős. 5369

ÜZLETEK.

Pankotán,

egy nagyon jó forgalmu rőfös-
kereskedés előnyös fizetési felté-
telek mellett bizományba, vagy pe-
dig örök áron azonnal átadó. Bő-
vebbet az Aradi Kereskedelmi
Banknál. 5298

Régóta fennálló

jó forgalmu kocsmá, bolttal, ösz-
szes jogokkal és házzal együtt
családi okok miatt eladó. Cim a
kiadóban. 5380

Weitzer János-utca

főpostával szemben, üzlethelyiség
azonnal kiadó. Bővebbet üveg és
porcellán versenytárházban, vagy
a házmesternél. 5395

KIADÓ LAKÁS.

Egy modern 5 szobás

magánház, közel a Szabadság-
térhez, kiadó. Bővebb értesítést
Abbázia kávéházban. 5198

Egy 2 szobás

utcai lakás, egy pincelakás és egy
gabonapadlás azonnalra is kiadó.
Bővebbet Tökölly Imre utca 4.,
vagy Mihály-utca 86, az üzlet-
ben. 5391

2 és 3 szobás lakások

központi melegvízfűtés, állandó
melegvízellátás, villany és légszusz-
vezeték, légszusz takaréktűzhely
és angol edényöblítő asztalok Orczy-
utca 8. alatt november 1-re ki-
adók. 5398

Kiadó

november 1-ére Lipót-utca 10/a sz.
alatt: 2 szoba, előszoba, honyha,
vízvezetékekkel, nagy kerttel, ma-
gányos udvar. Házbér havonta 41
kor. Ajánlott levelekre bővebben
válaszol: özv. Gömör Józsefné,
Kovács. 5310

Eötvös-utca 17.

I. em 4 szobából álló utcai lakás
kiadó. 5359

2 szobás utcai lakás

kiadó Aranykéz-utca 70. szám.

Gyermektelen

hivatalnok családnál, egy külön-
bejáratu csinos szoba havi 20 ko-
ronáért, kiszolgálással, azonnalra is
kiadó. Aulich Lajos-utca 7/e. alatt.

A poloska

teljes kitérása csupán Vojtek és
Weisz biztos szereivel érhető el.
III-711

VÉTEL ÉS ADÁS.

Glöfey Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és
szagtalan, egyben melegen tart-
ható a gyermek részére a tej vagy
tea. Kapható Aradon, Éles Armin,
Fejér Gyula, Török Andor és Társa,
Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr
Gusztáv cégeknél. Battonya: Gel-
ler Samu, Pecska: Lusztig Ernő 5014

Valódi

Johan Maria Farina kölni víz fő-
raktára Róna Jenő cég, Andrásy-
tér 18., ugyszintén divat hajtűk
és francia gummi különlegesség
nagy raktára. Városi és megyei
telefon 233. 3291

Ujonnán készült

nagy hordók tölgy- és cserfából,
jó minőségben, 350, 800 literesek.
7, 8 száz hektársak, a legjutányo-
sabb árak mellett kaphatók Vigh
Lajos kádármesternél, opálos. 5388

2 korona

100 kg. fűrészelt, aprított, száraz
tölgyfa. Kemény hulladék fa fél-
ölekre tömören rakva 10 korona.
Dengl fatelepén Kussuth-utca vá-
gén. 5368

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és
Weisznál. III-711

Tankönyvek

használt és új állapotban, a tan-
testületek által előírt író- és rajz-
szerek legalacsonyabbban szerezh-
tők be „Minerva“ könyvkereske-
desben Arad, Dobó-utca 1. (a
Ferenc-téri polgári fiúiskola mel-
lett.) 5311

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótál-
lás mellett jutányos áron és ked-
vező feltételek mellett, azonnal
eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt
Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

KÜLÖNFÉLE.

Női keszék

előállítására legjobb a Vojtek és
Weisz közfelfinomítója. III-711

Jó családból való

iskolás gyermekeket a közölgő
tanévre teljes ellátás és családi
felügyelet mellett, esetleg zongora-
használatával és oktatással elvál-
lalok. Horovitz Samuné, Eötvös-
utca 17. 5061

Pálinkafőzéshez

szükséges szilva adás-vételét köz-
vetíti: Popovici Vaseliana, ny. ta-
nító Marosborsa (Arad n) 5381

Ha nem jól eszik

a híkjja, adjon neki Vojtek és
Weisz hírneves állat tápporából.
III-711

Taxameteros

Bér-autok
Telefonszám
816
2881
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház.

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökölly-ter 1. sz. 5381

145/2—1912. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az
1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében
ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. járásbírósg fenti
számu végzése által a temesvári
forgalmi bank végrehajtató javára
180 korona tőke és járuléka ere-
jéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás alkalmával bíróság felülfog-
lalt és 997 koronára becsült buto-
rok és egyebekből álló ingóságok
nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Aradon, Ujtelep Part-utca
4a. sz. a leendő eszközzésére 1912.
évi augusztus hó 26-ik napjának dél-
után 5 órája határidőül kitűzetik és
ahhoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen
árverésen az 1881. évi LX. t.-c.
107. §-a értelmében a legtöbbet
ígérőnek becsáron alul is eladatni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok
vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108.
§-ában megállapított feltételek sze-
rint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. évi augusztus
hó 10. napján.

Györfly Arnold,
5399 bír. végrehajtó.

Tartozik ■ Követel

praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.